

EL POU DE LA GALLINA

Núm. 399

elpou.cat | 4,50€ | juliol-agost 2023

REVISTA MANRESANA
D'INFORMACIÓ I OPINIÓ

GOSSOS QUE AJUDEN PERSONES

L'entrevista a
Albert Soriguera,
exlletrat del
Jutjat Social

La curiositat no té edat. Aprendre, tampoc.

Inscripcions
obertes per al
curs 2023-2024

Formació universitària sense exàmens per a persones amb experiència

CURSOS MONOGRÀFICS TRIMESTRALS (octubre - desembre 2023)

- Com es fabriquen les notícies
- Introducció a l'Astronomia
- Geografia de Catalunya
- L'Univers de Gaudí I
- L'Univers de Gaudí II
- Introducció a l'Enologia
- L'amor a la història de la literatura catalana
- Oratòria
- La física quàntica i el seu impacte en el nostre món

AULA OBERTA

(primer semestre del curs 2023-2024)

Assignatures de graus i postgraus, obertes a alumnes oients:

- Història econòmica i mundial (ADE)
- Empresa familiar (ADE)
- Naturalesa del coneixement artístic i literari (Mestre d'Educació Infantil)
- Postgrau en Educació Emocional (opció d'assistència a tots els mòduls o només a una part)

ACTIVITATS CULTURALS A LA UNIVERSITAT (curs 2023-2024)

- Cinefòrum
- Coral USènior

Més informació a:

T. 93 875 96 04 / Whatsapp: 626 782 498
usenior@umanresa.cat
www.umanresa.cat

U Sènior

UMANRESA | UVIC-UCC

UMANRESA

UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL DE CATALUNYA

FUNDACIÓ
UNIVERSITÀRIA
DEL BAGES

Ànima canina

CLARET & GUBIANAS 23

E

n aquest número anirem més enllà del tòpic. Veurem com les mascotes –concretament els gossos– van camí de ser més que els millors amics dels amos. De caràcters de peluts n'hi ha tants com de persones –infinit– i de retorns emocionals cap a aquells qui els cuiden són també innumbrables, emotius i sorprenents. Tants, que fins i tot la televisió pública catalana va plantejar, en un documental, que moltes parelles prefereixen l'adopció de gossos a ser pares o mares d'una criatura. El debat, en aquest àmbit, està

servit. Ja queda clar que les sensacions no deuen ser les mateixes, però l'emplenament de buit emocional/existencial que pot atorgar una mascota és altíssim i, com veurem, no cal que l'animal sigui de raça ni especialment educat, només cal que retorni l'afecte que se li presta... multiplicat generalment per mil, d'una manera brutalment exponencial. Potser per aquest fet, durant el parèntesi pandèmic, l'adopció i adquisició de quissos es va multiplicar. Comptar amb la seva companyia va sedar moltes pulsions i, alhora, va contribuir a obrir molts negocis.

En definitiva, mai com ara els gossos havien estat tan útils... ratllant l'àmbit terapèutic. No és pas que històricament no se n'hagi destacat les habilitats com a vigilants, protectors, juganers, afectuosos i mil altres habilitats insòlites, és que ara han adquirit, potser depassant allò que caldria d'acord amb el sentit comú d'una bona colla de ciutadans, un caràcter sanador, en casos on potser –i ja ens perdonareu la llicència– sembla que la bèstia tingui més enteniment que no pas qui la passeja. El que queda clar és que, en cada cop més llars, el gos és el més ben tractat del nucli i per qui es procura sempre que no quedi mai sol. I això que, secularment –i encara en molts punts a pagès– el gos té esperit lliure i el coneixement suficient per tornar a la casa on s'arrecera i se l'alimenta. Però, sens dubte, els quissos han anat engrandint el pes en el cor de les persones i les famílies. Mai com ara són un més. Un element aglutinador, de consens i a qui es riuen tant les gràcies com les malifetes. Augmenta indiscutiblement l'ànima canina.

Manresans a Madrid, taula rodona al Casino

El dia 7 de juny, es va fer una nova taula rodona, dins del cicle *Temes del Pou*, a la Sala d'Actes del Casino, sobre *Manresans a Madrid*, amb una conversa entre Pere Baltiérrez, retornat recentment de la capital de l'estat després de viure-hi divuit anys, i Ramon Fontdevila i Jaume Puig, autors del reportatge. Durant l'acte es va presentar la revista de juny, que dedicava el tema central a parlar amb una quinzena de manresanes i manresans que viuen i treballen a Madrid, una ciutat que ha atret alguns dels nostres veïns fins al punt que alguns han decidit quedar-s'hi.

Vilamala presenta 'Les Degollades' a Manresa

El dia 13 de juny, es va fer la presentació, a la sala d'actes del Casino, de *Les Degollades de Folgueroles*, la crònica negra d'un crim masclista de ressò internacional. L'amic Vilamala, col·laborador habitual del **Pou**, ha anat presentant el llibre arreu del país i en aquesta ocasió va estar acompanyat de Jordi Estrada, responsable de les pàgines de cultura d'aquesta revista, en un acte organitzat per Òmnium Bages-Moianès i la Biblioteca del Casino.

P

Associació cultural El Pou de la gallina

President: Jaume Puig

Vicepresident: Ramon Fontdevila

Secretària: Lourdes Muñoz

Tresorer: Francesc García

Vocals: Joan Cals, Carles Claret, Josep Maria Mata, Lluís Matamala, Josep R. Mora, Montse Rosell, Jordi Sardans, Teresa Torra i Joan Vilamala.

Redacció, administració, publicitat i subscripcions:

Carrer Sobrerroca, 24, baixos
08241 - Manresa
Telèfon: 93 872 50 18
www.elpou.cat
elpou@elpou.cat

Revista fundada el 1987

Membre de l'Associació

Catalana de la Premsa Comarcal

Premi Tasis Torrent 1991

Coordinador: Jordi Sardans

Cap de redacció: Carles Claret

Redacció: Jordi Estrada, Marta Jorge, Josep M. Oliva, Alba Pararols, Marc Prat, Ferran Sardans.

Disseny: Jana Fontdevila i Erques Torres

Maquetació: Jana Fontdevila

Portada: Fotografia de Francesc Rubí amb Teo Marco i el seu gos pigall

Fotografia: Jordi Alavedra, Joan Closas, Francesc Rubí, Marc Prat.

Col·laboradors: Isaac Bosch, Maria Camp, Llorenç Capdevila, Jordi Casas, Ignasi Cebrian, Cercle Artístic de Manresa, Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa, Laura Estrada, Eva Forn, El Galliner, Josep Girabal, Jaume Gubianas, Robert Martí, Josep M. Mata, Javi Oviedo, Maria Picassó, Quaderns de Taller, Eudald Tomasa, Erques Torres, Laura Vidal, Joan Vilamala, Marc Vilanova, Lluís Virós.

Administració:

Marc Prat

Expansió publicitària:

Publicitat Clarena

Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86

Impressió:

INOM, SA. Era de l'Huguet, 7.

Tel. 93 878 41 20

Distribució:

Sobrerroca Centre SL.

Tel. 93 873 92 34

Dipòsit Legal:

B-13.528-1987

ISSN: 2253-6647

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'**El Pou de la gallina**

Projectes, promeses i incompliments: què esperem del nou govern?

El passat 17 de juny es va constituir el nou govern municipal, que governarà els propers quatre anys. La Plataforma en defensa de les Pensions Públiques i els Drets de la Gent Gran fa temps que denunciem l'incompliment dels diferents projectes i promeses relacionades amb la Gent Gran. Els acords es queden en paper mullat, sense arribar a realitzar-se.

En plena campanya electoral, la Plataforma va organitzar un debat amb tots els alcaldables i se'ls van exposar les deficiències que hi ha a la ciutat en referència al col·lectiu de les persones grans: manca de wàters públics, mobiliari urbà incòmode, voreres en pessimes condicions, barreres arquitectòniques pendents d'eliminar, etc. I fonamentalment la tan necessària residència pública al barri del Xup; projecte en què tots els alcaldables van coincidir en la seva necessitat i urgència. Els dos nous socis del govern municipal: PSC i Impulsem Manresa van apostar per a la construcció de la futura residència si entraven al Govern. Esperem que compleixin la seva promesa i no fos només un reclam electoral o un discurs d'oposició contra l'anterior Govern. A la Plataforma treballem i estem sempre al costat de la nostra gent gran. No defallirem, estarem atents i continuarem reivindicant que es compleixin les promeses fetes durant la campanya electoral.

Quaranta vuit hores després de constituir-se el nou consistori municipal, la Plataforma va adreçar-se al nou tripartit (ERC, PSC, Impulsem) sol·licitant una reunió per elaborar un full de ruta de treball, on es recullin les nostres reivindicacions. El passat 23 de juny, l'alcalde Marc Aloy va contestar la nostra petició i en aquests moments estem pendents de l'agenda del nou govern municipal per reunir-nos tan aviat com sigui possible, en espera que la Generalitat faci públic el nombre de places concertades de residència concedides als pobles i ciutats de Catalunya. Estarem a l'aguait!

Plataforma en defensa de les Pensions Públiques i els Drets de la Gent Gran de Manresa

Com evitar estafes quan lloguem un pis per vacances

Cada cop més, fem servir internet per fer gestions, sobretot en el nostre temps d'oci, com és el cas del lloguer d'un habitatge durant les vacances d'estiu. Uns quants consells per evitar ser estafats, tenint en compte que els fraus a les xarxes estan augmentant:

a) Quan consulteu un anunci de lloguer, hauríeu de verificar prèviament els comentaris a internet de les persones que han llogat abans l'habitatge en què esteu interessats.

b) No poseu confiança en aquells anunciants amb els quals no podeu parlar personalment per telèfon per tractar el tema i respondre les vostres preguntes i us donen excuses per no poder-ho fer.

c) Desconfieu de preus excessivament econòmics; els estafadors solen emprar aquesta tècnica: ofereixen un preu molt per sota del mercat per cridar l'atenció del màxim nombre de persones possibles.

d) Intenteu evitar anticipar part de l'import a pagar pel lloguer del pis i si necessàriament heu de fer una reserva, feu-ho a través de plataformes segures, en les quals els vostres diners queden retinguts fins que arribeu a l'habitatge que heu llogat.

e) Eviteu enviar per internet la vostra documentació personal a particulars, ja que aquests poder cometre un delicte, concretament d'usurpació d'identitat, perquè poden emprar les vostres dades per cometre altres estafes.

f) Exigiu a l'anunciant una fotocòpia del seu DNI i que l'acord es faci per escrit, on es faci constar els dies de l'estada, el preu i la fiança, en cas que aquesta s'acordi.

g) Per a més seguretat seria aconsellable que es fes una videotrucada amb la persona que ens lloga l'habitatge i així a la vegada que comprovem que les habitacions són les que realment s'anuncien també ens assegurem que l'habitatge existeix.

h) Si finalment i dissortadament heu estat víctimes d'una estafa, ho heu de denunciar als Mossos d'Esquadra.

Isabel Roca

(article publicat a www.elpou.cat)

EL POU DE LA GALLINA

Número 399 - Juliol - agost 2023

De mes a mes 6

Àlbum de visites 8

800 paraules: Oriol Pérez 9

Favets...
Josep M. Oliva / Jordi Sardans 10

...i tremendes
Marta Jorge / Montse Rosell 11

Quan l'home és el millor amic del gos 12

Soukayna El Fakir. Marroc 28

Innovació i tecnologia 29

Saps què menges? 30

Queralt i la Serra de Queralt 32

Conèixer paisatges 35

L'Entrevista a Albert Soriguera 36

Espai d'art 41

Amb ells va començar tot 42

Lèxic a la manresana 44

Arc de triomf efímer a la plaça Major (1860) 45

Propostes 46

La fàbrica Torrents 47

Fanal de cua
L. Capdevila / E. Tomasa 48

el Cul del Pou 48

La fira VIBA difon la viticultura i la gastronomia del Bages

5 de juny. La sisena edició de la Fira del Vi del Bages aposta per difondre el coneixement de la viticultura i la gastronomia de la comarca a l'espai del pati del Casino, i introdueix la novetat de la moneda pròpia de la fira, el Bacus.

Xàldiga inaugura l'exposició dels 40 anys

7 de juny. S'inaugura a la sala gran del Casino la mostra *Xàldiga, 40 anys de festa al carrer*. L'exposició, amb la imatgeria popular de la ciutat, especialment del correfoc iniciat l'any 1982, serà a centre cultural fins al 10 de juliol.

Alícia Morlana relleva la comissària Manresa

9 de juny. La comissària Alícia Morlana pren el relleu, al front dels Mossos de la regió central, de la comissària Cristina Manresa, que passa a dirigir l'Escola de Policia de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

El Kursaal fa rècord de públic

12 de juny. Jordi Basomba, Joan Morros i la regidora Anna Crespo presenten el balanç del primer semestre del Kursaal, amb 59.655 espectadors, una xifra que supera el rècord obtingut el 2019. L'increment és degut en bona part a l'èxit de musicals com *La jaula de las locas* o *El Petit Príncep*.

Martínez dona pas a Llobet a la FUB

14 de juny. El patronat de la FUB nomena Antoni Llobet, fins ara director adjunt, com a director general. Llobet relluarà el setembre Valentí Martínez, que ha estat 23 anys al front de la fundació.

Morral exposa acrílic al Casino

16 de juny. L'artista Josep Morral inaugura a l'Espai 7 del Casino l'exposició: *de llum i aire*, com a guanyador del premi Cercle Artístic en Acrílic, en el marc dels Premis Lacetània 2022.

Aloy renova alcaldia amb els vots d'ERC, PSC i Impulsem

17 de juny. Després d'unes negociacions infructuoses amb Junts, ERC arriba a un acord amb el PSC i Impulsem Manresa, que es presenta el dia 15 al costat del Pou de Llum. Dos dies més tard, Aloy és escollit alcalde, en la sessió constitutiva, amb els 13 vots dels partits signants del pacte. Una quarantena de persones, convocades per l'ANC, es manifesten contra l'acord, a la plaça Major.

El Congrés de Filosofia recorda Serra i Hünter

17 de juny. Manresa acull la sisena edició del Congrés Català de Filosofia, que presenta 140 comunicacions i inclou conferències sobre la figura del filòsof manresà Jaume

fa 25 anys

El turisme començava a professionalitzar-se

El número de setembre de 1998 de la revista publicava el reportatge central, elaborat per Eva Díaz, que analitzava el moment del turisme a la ciutat. S'hi explicava que el mes d'octubre s'havien de presentar les conclusions del Pla estratègic de desenvolupament turístic de la comarca de Bages, que havia guanyat el premi Oms i de Prat. Un dels problemes que ja es debatien llavors era la insuficiència de les infraestructures per acollir els turistes, tot i que hi funcionaven en aquells moments dos hotels i l'Alberg-Residència del Carme, que disposava de 80 places i havia rebut 1.906 pernoctacions el mes de juliol anterior, segons informava Montserrat Rosell, directora del centre.

El PP reclamava igualtat de drets per al castellà

El dia 21 de juliol, el cap del grup municipal del PP, Antoni Arderiu, presentava una proposició al ple, vestit amb un jersei amb els colors de la bandera espanyola, demanant que l'Ajuntament utilitzés conjuntament el català i el castellà. El dia 19 d'agost, moria als 45 anys el pedagog manresà Florenci Codina Soler, quan intentava travessar a peu l'estret que porta a l'illa de s'Espalmador, a Formentera. I el dia 24 d'agost, els membres del grup Teiatru feien públic el trencament amb el director, Jordi Purti, a qui acusaven d'apropiar-se del muntatge *Hop!era*, que estava representant a París.

Serra Húnter (1878-1943), com la que pronuncia la seva neta, l'antropòloga mexicana Mari Carmen Serra Puche, titulada *J. Serra Húnter, los exiliados catalanes y la UNAM*.

La FUB amplia espais

22 de juny. Una construcció de tres mil metres quadrats, de dues plantes i ubicada a la intersecció entre els carrers Ramon d'Iglésias i Concòrdia s'afegeix als equipaments de la Fundació Universitària del Bages.

Es presenta el cartipàs municipal

23 de juny. Marc Aloy (ERC), Anjo Valentí (PSC) i Joan Vila (Impulsem Manresa) presenten el nou cartipàs municipal, amb set tinences d'alcaldia, tres per a ERC, tres per al PSC i una per a Impulsem. Es crea la nova regidoria d'Acció Climàtica, s'incorpora el foment de la llengua catalana a la regidoria de Cultura i s'integra la gestió del centre històric a Habitatge.

L'alcalde Aloy, acompanyat dels tinents d'alcalde Anjo Valentí i Joan Vila (foto Cristina Domingo)

Jordi Sardans

Parcir fa 50 anys

El matrimoni format per Dolors Pardo i Antoni Daura celebren enguany els 50 anys de vida de la llibreria Parcir, abans al carrer Barcelona i ara al carrer Guimerà, amb el llibre com a element exclusiu del negoci, amb un segell editorial propi, Parcir Edicions Selectes, que s'apropa als 200 títols publicats. Històricament, tot va començar quan Marià Pardo va decidir fer-se un sobresou amb la venda d'enciclopèdies catalanes a domicili, que va completar ben aviat amb publicacions tècniques i especialitzades. Amb la seva dona, Francesca Circuns, van decidir obrir una llibreria tècnica que van inaugurar l'any 1973, al número 52 del carrer Barcelona. Com que el negoci va créixer gràcies a la venda de publicacions diverses, l'any 1982, els pares de la Dolors, van comprar l'actual local. Els joves propietaris eren formats com a arqueòlegs, però professionalment van apostar per fer rutllar el negoci familiar. A poc a poc han anat creixent fins a ser el principal referent editorial a la ciutat.

Amunt...

La Flama del Canigó reivindica els Països Catalans

23 de juny. La Flama del Canigó arriba a la plaça Major, on, després de l'encesa del peveter, Montserrat Vives Jorba, membre de la primera junta d'Òmnium al Bages i al Moianès llegeix el missatge escrit per l'exconseller Lluís Puig Gordi. La coral Refilets interpreta *Muntanyes del Canigó* per donar pas a la Revetlla Infantil Sense Petards.

Pedro Martinez continua al Baxi i Serracanta plega

28 de juny. L'entrenador del Baxi, Pedro Martínez, anuncia que complirà l'any de contracte que li queda al club, que també renova Devin Robinson. Dos dies més tard, Jordi Serracanta fa públic que deixa la presidència per motius personals.

L'UCE estudia el turisme sostenible

29 de juny. La sala d'actes de l'institut Lluís de Peguera acull un any més la Universitat Catalana d'Estiu, centrada en el turisme sostenible, possibilitats i compromisos. Aquesta cinquena edició inclou també taules rodones sobre temes d'actualitat i el concert de la coral Sant Jordi al teatre Conservatori.

Mor la historiadora Rosa Toran

30 de juny. La historiadora manresana Rosa Toran Belver mor als 75 anys, després d'una greu malaltia. L'any 2015 havia rebut el Premi Bages de Cultura per la reivindicació del record dels milers de republicans que van lluitar contra el nazisme en terres de França.

Trompes il·legals

Des de fa dos mesos s'ha produït un fet excepcional al canal de la Séquia, que es va construir a benefici exclusiu dels habitants de Manresa, però sempre s'havia permès l'ús a d'altres regants de les poblacions veïnes. Ara pagesos bagencs de Balsareny, Sallent, Sant Fruitós, o Santpedor han vist com se'ls prohibia agafar aigua de la Séquia per regar els seus horts. Tot i que ordenances antigues ja castigaven aquells que se'n volien aprofitar il·legalment, la realitat per a un pagès de la zona era que amb un cop d'aixada feia un forat, que estava prohibit, perquè es destruïa la construcció. Durant temps, les trompes no van ser castigades, alguns tubs de llautó s'han conservat, i ara molts posaven la mànega dins la Séquia i xuclaven per l'altra punta; i els que tenen electricitat a l'hort, posaven un motoret en marxa i mitjançant la mànega connectaven una part dins la Séquia i l'altra on volien l'aigua. Sembla que la mesura excepcional per la sequera està a punt d'aixecar-se per part de la Junta de la Séquia.

... i avall

Jaume Roures, la militància no és negoci

Fotografia de Joan Closas

Text de Ramon Fontdevila

Jaume Roures i Llop (1950) va ser el dijous 29 de juny a Manresa, a la taula rodona sobre *El cinema (en) català en el mon globalitzat*, dins de les activitats de la Universitat Catalana d'Estiu. Ho va fer al costat a Judith Colell, presidenta de l'Acadèmia del Cinema Català. Com que venia amb crosses –un postoperatori de genoll– d'entrada l'home no estava per gaire floricures, però tothom sabia que es faria escoltar, perquè Roures ha estat sempre un personatge de molts possibles. Els que el coneixen bé diuen que té dos vessants diferents: un de més rebel i mitòman –es va embranchar a produir pel·lícules d'un Woody Allen en decadència (*Vicky Cristina Barcelona*, el 2008 i *Midnight in Paris*, el 2011) o, abans, un documental sobre Fidel Castro titulat *Comandante* (2003), sota la batuta d'Oliver Stone. I, alhora, pot arribar a ser fred i implacable, amb una visió per al negoci i les oportunitats un punt depredadora. I coneix bé els fils de poder que es mouen des de la cinquena columna, i quines peces cal bellugar per activar i desactivar la propaganda. Autodefinit d'esquerres, defensa el dret a la independència de Catalunya i és dels que advoca per un referèndum, tot i matisar que potser votaria quedar-se a Espanya. De jove havia militat al Front Obrer de Catalunya i a la Lliga Comunista Revolucionària, i fins va passar per la presó. També va fer estada a la primerenca i revolucionària Nicaragua sandinista. Però va ser el seu pas per Televisió de Catalunya, on va ser responsable fins al 1991 del departament de Notícies i esports, que li va obrir tot un món. Entre les fites hi ha Mediapro, és clar, des de 1994, però també la concessió de la darrera llicència de televisió analògica en obert per part del govern socialista de Zapatero, La Sexta (2006). Només les males llengües fan córrer que, gairebé al mateix temps, amb Tatxo Benet, Toni Cases i Nacho Escolar de director, Roures impulsava –pèrdues incloses– l'edició en paper del diari *Público* (Madrid, 2007-2012). Si més no, tot indica que aleshores el balanç li va ser profitós, encara que no tant per la redacció acomiadada. Polemista ardit i home bregós, més endavant va disputar-li al grup Prisa els drets de retransmissió dels partits de futbol a l'Estat. A Manresa la taula rodona no va moure gaire públic –la tarda era de llamps i trons, literalment. Roures, complint el pronòstic, va defensar el cinema entès com una indústria, i va reclamar una major professionalitat, qualitat i internacionalització. Va carregar contra el doblatge com a reminiscència del franquisme i va diferir amb Judith Colell del paper dels espectadors: «Si el cinema en català s'ha de basar en l'activisme i la militància de la gent, anem malament!».

Oriol Pérez

Foscor, foscor i foscor

Fa unes poques setmanes que el director d'orquestra berguedà Josep Pons (Puig-reig, 1957) dirigia a l'Òpera de París, per cert amb un gran èxit, la magnífica òpera *El castell de Barbablava* (1918) de Béla Bartók (1881-1945). El final d'aquesta obra no pot ser més inquietant, perquè el poeta Béla Balázs fa cantar al personatge del duc Barbablava unes terribles paraules com són: «Des d'ara, tot serà foscor, foscor, foscor». I ho diu després que el personatge de Judith hagi traspassat la setena porta. Manresa, col·lectivament,, no ha traspassat cap setena porta, però sí que ha traspassat fa temps l'onzena legislatura des de la recuperació dels ajuntaments democràtics i, mal que ens pesi, les inquietants paraules del personatge del duc de l'òpera bartókiana ens ressonen massa pròximes. Foscor, foscor i foscor. Més enllà de l'arquetipic llenguatge polític de postureig i on tot és sempre d'un triomfalisme tan grandiloqüent com buit, és evident que s'albiren uns horitzons de foscor que no fan més que confirmar l'arquetip espiritual que ha jugat sempre la capital del Bages per al conjunt de Catalunya en ser la seva ombra. I a l'ombra, com sabem, hi ha foscor. És la foscor que, sense anar més lluny, ens queda després de la commemoració de Manresa 2022. I escriure això em dol profundament perquè la meua implicació, aquesta vegada, no va ser la d'espectador, sinó que va ser molt activa. En ser activa, en el moment d'escriure aquestes línies, em trobo confeccionant l'edició de les ponències i lliçons magistrals que es van celebrar en el transcurs de la Travessa cap al 2022 i els Diàlegs per la transformació, dos programes que van arribar a molt bon port gràcies a l'esperit de col·laboració i magnífica entesa entre una associació (Inspiració 2022), el programa Manresa 2022 i, òbviament, el mateix Ajuntament de Manresa. Puc assegurar que es tracta d'uns textos lluminosos i esperançadors, però que, tanmateix, no es corresponen gens a tot el que s'ha viscut després d'haver traspassat la data del 31 de desembre de 2022.

Un dels artífexs de la commemoració, el malaguanyat pare Lluís Magriñà SJ ja no és entre nosaltres; l'autoanomenat Miquel Àngel del segle XXI, l'artista eslovè Matko Rupnik

que va fer els famosos mosaics de l'església del santuari de La Cova ha estat expulsat de la Companyia de Jesús i jo mateix vaig decidir, el passat mes de gener, que era arribat el moment de posar punt i final a la meua implicació i relació amb l'esmentada associació Inspiració 2022 per motius que ara no venen gens al cas. Això, però, són minúcies al costat de tot el que s'ha vist després de les eleccions municipals. Unes eleccions municipals on encara espero una mica de reflexió autocrítica del perquè d'una abstenció del 51'1 %. Potser vist l'espectacle en les negociacions per construir govern aquesta abstenció encara em sembla força insuficient perquè una cosa és clara. Només ha calgut veure com s'esdevenia la manera de fer política en una ciutat que, durant el 2022, es va proclamar com la ciutat de la transformació per adonar-nos que seguim com sempre. I això no va ni de simpaties, ni de ressonàncies ni de partits polítics. Això va de saber construir uns horitzons de futur que no siguin els de la frase del duc Barbablava. I per fer-ho, en primer lloc, cal prendre consciència del terrible moment en què ens trobem. Que un 12,63 per cent dels vots escrutats (3.155 vots) hagin anat a parar a dos partits que són fruit del bacil de la pesta del feixisme, posa els pèls de punta. Que alguns, a sobre, arribin a blanquejar un d'aquests partits em fa adonar de les conseqüències de no haver llegit Albert Camus i la seva novel·la *La pesta*, on al final se'n diu: «El bacil mai no mor ni desapareix, ja que pot estar adormit durant desenes d'anys en els mobles i en la roba, que s'espera pacientment a les cambres, als cellers, a les maletes, als mocadors i als paperots, i que, potser, vindrà un dia que, per a dissort i alliçonament dels homes, la pesta despertarà les seves rates i les enviarà a morir en una ciutat feliç».

I és que, parafrasejant el poeta: som on som. Més val saber-ho i dir-ho. La pregunta és: hi ha consciència d'allà on som? S'és conscient de la delicadesa del moment i dels horitzons de foscor? Massa em sembla que no. Sense necessitat de dir noms i cognoms, només cal llegir la formació cultural d'alguns dels nous responsables de l'equip de govern municipal per arribar a corroborar allò que fa temps ens deien els nostres professors. Qui us suspendrà de veritat no serà un professor o un catedràtic sinó la vida. El que mai hauria arribat a imaginar és que aquests que la vida els ha suspès siguin ara els que ens manin. Foscor, foscor i foscor.

Josep M. Oliva

Jordi Sardans

Ser pobre a l'estiu

Encetem l'estiu i entenc que ara no és el moment de parlar dels pobres. Bé, vaja, és que d'entrada la paraula pobre ja ha quedat proscripita, comencem per aquí. Els pobres i allò que en dèiem «gent necessitada» han passat a la història. Ara només hi ha persones vulnerables, recordem-ho. Els guardians de la correcció política ho han decretat així i tots els mitjans han corregut obediènts a repetir-ho. Algú va dir que allò que no s'anomenava no existia i molts s'ho han cregut. No és una cosa nova. Ja fa molts anys van deixar de parlar dels «països subdesenvolupats» i tots van passar a ser «països en vies de desenvolupament». Problema resolt. Si Marx aixequés el cap es quedaria estupefacte. Tantes teories i tantes revolucions per no res: la solució era canviar les paraules, i és una solució universal que serveix per a tot. Fer ara una llista dels eufemismes que s'han inventat els nous puritans per actuar com un efecte placebo es menjaria tota aquesta columna. No cal. Rumieu i us en sortiran molts.

Torno al principi. L'estiu no és el moment de parlar de les persones que ho passen malament. Desentona. Això toca per Nadal. Llavors és quan recordem el poema de Salvat-Papasseit: «demà posats a taula oblidarem els (vulnerables)/ –i tan (vulnerables) com som–... ». O aquella campanya que centrava l'argument de *Plácido*: «Siente a un (vulnerable) en su mesa». És també el moment de fer gestos solidaris i de sensibilitzar els nens –sí, i les nenes també– recordant-los que hi ha d'altres nens i nenes que no tindran tantes joguines com ells. Són coses que van amb el Nadal, però ara no toquen. Ara tot és distès i alegre i en aquest país tothom marxa de vacances. O això ens volen fer creure. I a cada operació sortida les teles desplacen les seves càmeres als aeroports perquè la gent parli de cap on va i dels plans que té. Va ser en un d'aquells reportatges on vaig veure una noia que deia que se n'anava «a Tenerife, i després a Califòrnia». Escoltant-la vaig pensar en els que sopen dues vegades i en els que se'n van al llit en dejú. En els que la deuriem veure des de les seves cases sabent que ells no podrien anar ni a la piscina. I ho vaig trobar ofensiu. Per sentir la desigualtat, l'estiu també és temporada alta.

L'alcalde Aloy, mentider

Fa cinc anys, quan Marc Aloy era el titular d'Urbanisme de l'Ajuntament, va arribar a un acord amb els responsables de l'Associació de Veïns de les Escodines per solucionar un problema que feia més de quinze anys existia al barri: la recuperació de l'entorn de la Font de Fans i el camí històric fins a la Creu del Tort. Després de discussions i enfrontaments entre veïns i govern municipal, es va arribar a una entesa que semblava definitiva, fins al punt que l'actual alcalde afirmava tot cofoi: «En un any resoldrem un conflicte històric». Una mentida més de qui no ha mogut ni un dit per fer-ho realitat. D'entrada, la posició d'Aloy ja era més favorable a l'interès particular que no pas al públic i assenyalava textualment als veïns «Per molt que demaneu que es restitueixi un camí no sou propietaris, i per tant, abans vam buscar un principi d'acord amb aquests, que han de cedir una part dels seus terrenys». El principal propietari era i és Pere Foradada, extècnic d'Urbanisme de l'Ajuntament de Manresa. Fins i tot en un moment de les discussions Aloy va perdre els papers: «Al final m'emprenyaré. Fa un any i mig que tot el personal tècnic de l'Ajuntament estem treballant per trobar una solució», va dir.

Malgrat la visceralitat d'alguns moments, veïns i polítics van fer l'esforç conjunt d'arribar a un acord per recuperar el millor recorregut possible, de la Cova fins a la Creu del Tort, amb un plantejament de millora de la Vall del Paradís, de connexió amb el passeig del Riu i el parc del Cardener, per relligar-los, amb l'objectiu de dignificar l'accés de Manresa que actualment presenta una banda dreta descuidada. Però, fa un parell de mesos, Lluís Matamala, advocat de l'associació de veïns, li recordava a l'actual alcalde que «tot passejant per les Escodines, vaig observar amb estupefacció que el senyor Foradada no ha tret ni eliminat els brancals de ceps, ferros i plantes, que transcorren per sobre el torrent públic de Sant Ignasi, tal i com es va acordar en l'última reunió al local de les Escodines, davant la gent del barri, amb tu i diferents persones, pel tema del tancament del camí de la Creu del Tort». Matamala també li recordava que en el darrer mandat de quatre anys tampoc havia complert amb el seu compromís i paraula de solucionar el tema.

Marta Jorge

Montse Rosell

Corbes perilloses

Volem viure molts anys i en les millors condicions de salut possibles. Però, com gairebé amb tot allò que val la pena, per viure molt i bé s'ha de treballar. Perquè parlant clar i català, la bona vida està força lluny d'omplir l'estómac de cervesa i patates fregides sense control. M'agrada la flexibilitat i algun capritx de tant en tant, però per estar sa és essencial la mesura i, sobretot, la prevenció, una gran oblidada.

Tinc un conegut proper que surt a pedalar com un boig els caps de setmana. El seu objectiu no és precisament estar en forma. La idea és sortir amb bicicleta amb un amic i reben-tar-se fent pujades per acabar fent un esmorzar que destaca, sobretot, perquè té molt poc de saludable. Entrepà de cansalada, sobrassada o xoriço amb pebrots fregits, és una de les combinacions habituals. En un cas com aquest, la concatenació d'errades més enllà del menjar és llarga. Sedentarisme absolut durant la setmana, un paquet de tabac diari, esport extenuant un o dos dies i, per compensar, una sobrecàrrega calòrica molt superior a les necessitats energètiques corporals, a base d'un menjar ple de greixos gens saludables.

Com ens movem, què mengem, el nivell d'ansietat amb què afrontem els problemes són només alguns dels factors que formen part de l'equació d'un estil de vida millor o pitjor. Ens hem acostumat a considerar que tenir panxa és normal. Més enllà de factors estètics en els quals no em ficaré pas, tenir un excés de greix a l'abdomen augmenta les probabilitats de patir malalties com la diabetis o la hipertensió. Per tant, si volem mantenir-nos lluny de l'hospital, cal anar amb compte. I parlo de greix abdominal, no de pes, perquè un altre error freqüent és pensar que estar prim equival a estar sa. Doncs no. Allò important és la composició corporal i, per tant, quant de múscul i greix tenim. I no, no cal fer exercici fins a l'extenuació amb l'objectiu d'assemblar-nos a Schwarzenegger. Ni de bon tros. Ara bé, els experts tenen clar que, com més percentatge de greix acumulem, més riscos per a la salut i, en canvi, com més musculatura, més protegits estarem, per exemple, davant de la inflamació. A partir d'aquí, que cadascú decideixi si val la pena el sedentarisme o fer-se un tip de porqueries. Si més no, per tenir-ho en compte, sempre és millor prevenir unes corbes perilloses que acaben passant factura.

Abstenció. Per a què?

El dret a vot és un dret fonamental que va estretament lligat al concepte de democràcia i que ens permet als ciutadans escollir els nostres representants polítics, qui ens ha de governar i, per tant, participar en les decisions polítiques que afectaran les nostres vides.

Tot i que trobem antecedents a l'antiga Grècia, serà a finals del segle XVIII i el XIX que aquest dret s'anirà consolidant a mesura que s'implantin els sistemes democràtics. Un dret també estretament lligat a la lluita feminista, moviment del qual sortiran gran part de les activistes capdavanteres en la llarga lluita pel dret a vot de les dones, que a l'Estat espanyol no es va reconèixer fins a l'any 1933. Abans, se'ns considerava intel·lectualment incapaces.

El dret a vot és un dret, i no un deure. Un dret que ens fa iguals a tots els ciutadans, sense que importi el sexe, la raça, les creences o la classe social. Limitat, això sí, al compliment d'uns requisits, com la nacionalitat o la majoria d'edat. L'abstenció és el dret a no anar a votar. Poden ser molts els motius i no se'n necessita cap en concret. Un viatge, una malaltia, indiferència. El seu significat, però, sempre és difús i cadascú en fa la interpretació que més li convé. L'únic tangible és el nombre de vots que es disposen a les urnes. A les properes eleccions, a Catalunya s'escolliran 48 diputats dels 350 que conformen el Congrés dels Diputats, i 16 senadors. Tant se val el nombre d'electors que vagin a votar, només aquests decidiran.

Sense qüestionar-ne la legitimitat, em sorprèn aquesta darrera campanya que demana només a una part de l'electorat que no vagi a votar. No en conec l'origen, però s'argumenta l'abstenció com a mesura de denúncia i càstig, i s'han sumat a la iniciativa importants actors que n'argumenten la mesura. Però la campanya és, des del meu punt de vista, autodestructiva. Es posa tothom al mateix sac i com a resultat s'invisibilitza tot el moviment. I no, no crearà el buit de cap espai polític, senzillament aquest espai serà ocupat pel rival. Que la campanya només es dirigeixi a una part de l'electorat, a un moviment concret, pot fer sospitar de la manca d'innocència. Sobretot quan qui en resulta beneficiat intueixes que actuarà perquè aquest moviment al qual es demana l'abstenció, precisament, es situï en la completa irrellevància.

A close-up profile of a dog, likely a Border Collie, looking towards the left. The dog has brown fur with a white blaze on its face and white fur on its neck and chest. Its eyes are yellow and alert. The background is a soft, out-of-focus landscape with green and yellow tones, suggesting a field or park. The lighting is warm, possibly from the sun being low in the sky.

**Quan l'home
és el millor amic
del gos**

El creixement de llars amb mascota, especialment gossos, s'està multiplicant en els últims anys i, per fi, moltes persones han entès que, abans de comprar-ne un amb pedigrí, potser és millor adoptar-ne algun –encara que sigui petaner– que pot proporcionar les mateixes o encara més satisfaccions. Però ser propietari d'un quisso, especialment en àmbits urbans, implica unes responsabilitats que no tothom coneix o està disposat a assumir.

Clàudia Costa, Jordi Estrada, Martina Guixà, Alba Pararols i Jaume Puig

Cada gos té el seu caràcter i atresora les seves vivències. Talment com els humans. I massa sovint ho tenim ben poc en compte a l'hora d'entendre quin paper pot jugar al costat nostre o en el si d'un nucli familiar. Generalment, podem dir que aporta valors positius, però també hi ha l'altra cara de la moneda. En un dels estudis més recents, el març d'aquest 2023, l'Associació Americana de Psiquiatria assegurava que un 86% de les persones milloren el benestar si conviuen amb una mascota. És la conclusió d'una enquesta que, val a dir-ho, parlava de sensacions semblants entre aquells que conviuen amb un gos o amb un gat i disminuïa fins al 62% en els casos de

persones que tenien peixos, tortugues o ocells, amb els quals la interacció és menor i ben diferencial.

A Manresa hi ha censats 7.151 animals, que corresponen a 4.964 gossos, 2.175 gats i 12 fures

Paral·lelament, a Manresa, la Clàudia Costa i la Martina Guixà són dues alumnes de 4t d'ESO de l'IES Lluís de Peguera que, en l'assignatura de Treball Globalitzat Social Humanístic, van escollir extreure conclusions sobre la conveniència de comprar o bé adoptar gossos. El model educatiu del Peguera permet als alumnes explo-

rar realitats de l'entorn més immediat –en aquest cas manresanes– i aplicar tècniques d'investigació social –com les entrevistes atribuïdes a la pràctica habitual de l'antropologia o el mateix periodisme– per analitzar i treure conclusions pròpies sobre allò que els és més proper. L'assignatura també ofereix acostaments útils per arrodonir el coneixement de la matèria des de vessants com la cultura clàssica, la història, la filosofia, entre altres, i cristal·litza en un treball de recerca a escala que, per a aquells i aquelles alumnes que acabin fent batxillerat, els suposa un assaig del que se'ls demanarà dos cursos més enllà.

Mitjançant la recerca, la Clàudia i la Martina van corroborar la creixent necessitat de l'adopció de mascotes, tot explicant com ajudar, precisament,

Un camacurt adorable

Marc Prat Puig

5 d'octubre de 2014. No recordo pas a on em dirigia però sempre recordaré l'instant que em vaig aturar al lateral del pati del Casino, on s'estava celebrant una desfilada de gossos en adopció de l'Aixopluc i Els Quissos, amb motiu de l'enyorada Animanresa. No era la desfilada en si el que em va paraitzar, sinó un gos camacurt, *salsitxer*, a qui se li notava que passejar amb la corretja no era el seu fort. Era molt espantadís i semblava dibuixat a mà alçada, una combinació adorable que em va motivar a anar-lo a conèixer a la protectora.

Sempre dic que ell, el Denko, és un *pagès* perquè és un gos de camp. La ciutat per a ell és un assortit de sorolls horribles on generalment va amb la cua baixa –millora substancial respecte dels inicis, quan duia la cua replegada a la panxa. I malauradament, les seves antenes no l'ajuden a pal·liar la por. Però quan ell toca camp, bosc o muntanya, llueix el veritable Denko: alegre, saltador i explorador incansable. Aquest sí que és un bon hàbitat per a un mestís de llebrers –races que utilitzen els caçadors principalment com a eines–, que probablement va ser maltractat i no va tenir una socialització òptima. De fet, encara avui, quasi nou anys després de viure plegats, quan es posa panxa enlaire perquè el rasqui, en tocar-lo, de vegades s'estre-

meix com si encara esperés l'antítesi de la carícia. Malgrat tot, ell ha millorat força en quasi totes les carències que tenia quan ens vam conèixer, jo he incrementat la meua paciència i tots dos hem guanyat un company de vida.

Sense cap mena de dubte, adoptar el Denko, un gos que ja era adult –per tant

ja tenia un caràcter determinat– i amb certs hàndicaps, ha estat l'experiència més gratificant de la meua vida. Cada dia ell m'aixeca somriures i jo li lliuro carantoines mil. I pel fet de conèixer totes les seves fragilitats em fa més feliç veure'l feliç. I si per incentivar-ho hem de fugir més sovint de la selva d'asfalt, tots dos hi sortim guanyant.

Tapes d'estiu

Cuina en productes de temporada i proximitat
Els millors vins per l'estiu
A la terrassa de Sant Domènec
al centre de Manresa
Carrer del born 28 Manresa tel. 93 872 1114
info@lasvegas.com

LAS VEGAS

els animals de companyia que ho necessiten i, així, donar-los una segona vida. Simultàniament, van comprovar com, a banda de l'ajuda que poden prestar als gossos, aquests també poden ser útils per als humans, gràcies a teràpies o eines que sorgeixen mitjançant la convivència entre uns i altres. En tot cas, en l'apartat de conclusions del seu treball, les alumnes indiquen com s'han adonat que «l'adopció és un fet conegut, però poc utilitzat, perquè moltes de les persones que tenen animals de companyia, especialment gossos o gats, els han comprat en alguna botiga perquè fossin de raça i no han anat pas a la protectora».

La visita a l'Aixopluc, de la protectora d'animals de Manresa, els ha donat l'oportunitat de conèixer «casos molt impactants, que acostumem a veure només a la tele o en revistes, però que no t'imagines que puguin ser certs i hagin succeït de veritat fins que t'ho expliquen persones que, de veritat,

senten el dolor que han viscut tant elles com els animals o ho veus tu mateixa en primera persona».

Cada cop més quissos

En una enquesta a una seixantena llarga de persones propietàries de gossos, principalment veïns de Manresa, la Clàudia i la Martina van obtenir respostes que plantegen realitats rellevants. De 44 persones que van dir que eren amos d'un gos o gossa, un 31% l'havien adoptat, un 27,6% van explicar que els l'havien regalat, un altre 27,6% l'havien comprat en una botiga d'animals, i, finalment, el 13,8% van comentar que l'havien trobat o rescatat. Segons la prospecció, la propietat dels peluts no es reparteix de manera equitativa. Són les dones qui n'assumeixen la titularitat en una proporció de tres de cada quatre. En paral·lel, i amb la voluntat d'avaluar aspectes més qualitatius en la tinença de mascotes, el 81% de les persones que van respondre el qüestionari pensen que la

seua salut mental és més estable després de conviure-hi. Entre els aspectes que es ressalten relacionats amb la convivència, destaquen l'aportació de felicitat, amor, confiança, estabilitat i tranquil·litat.

Per altra banda, el 51,6% de les persones que han respost l'enquesta diuen haver col·laborat alguna vegada amb l'Aixopluc, o altres entitats animalistes de la comarca. Entre tots els enquestats, un 53,3% coneix o ha viscut en primera persona algun cas d'abandonament de mascota. En respostes per escrit, els consultats conclouen que la millor manera de tenir mascota és adoptant-la. Segons dades municipals, a Manresa hi ha censats 7.151 animals, que corresponen a 4.964 gossos (484 de races considerades potencialment perilloses), 2.175 gats i 12 fures. El més significatiu, però, és la progressió, ja que les dades es tanquen a final d'any i cal considerar que, durant el 2022, es van produir 1.267 noves inscripcions

Imatge d'arxiu d'Aixopluc, la protectora d'animals de Manresa

d'animals de companyia, de les quals 508 corresponien a gossos.

Aixopluc

I, evidentment, com més creix la població de quissos, més augmenta la possibilitat d'abandonaments o de casos en què les mascotes es quedin sense ningú que pugui tenir-ne cura. Així, la realitat de l'Aixopluc, la protectora d'animals de Manresa, és dura. Ara mateix hi ha mig miler de bèsties, un centenar, gossos. Hi ha molts animals compartint gàbies i es ratlla la saturació. Les capacitats, per tant, estan al límit i el nombre de voluntaris i col·laboradors és insuficient o, més ben dit, selectiu, si tenim en compte que el tracte amb molts dels animals de la gossera és complex pel passat que arrossegueu i la manera com, d'entrada, els volen tractar els potencials adoptants.

La directora de la instal·lació, Rafaela González, ajuda la Clàudia i la Martina a entendre quina és la funció de l'entitat davant del complex panorama. «La protectora es va fundar el 1967. Som de les entitats més antigues del país», els comenta. La funció primordial de l'Aixopluc és «recollir els animals abandonats, perduts o decomissats perquè no rebin maltractaments. L'Ajuntament o els veïns denuncien els casos i llavors cal anar-los a treure dels llocs on són».

L'estat i la vida prèvia de les mascotes que arriben a la gossera no és de color de rosa... «A part de maltractaments,» continua indicant González, «hi poden haver associats síndromes de Diògenes. Persones que acumulen brossa a casa seva. I, a més a més, per norma, solen tenir mascotes». Queda clar,

doncs, que els animals *rescatats* no solen provenir de llars on, ni de bon tros, se'ls presten les millors atencions.

Per tot plegat, la Rafaela relata que «la gent que no ha estat mai a la protectora no s'imagina el tipus d'animals que hi ha, perquè, de vegades, impressiona molt arribar i veure la quantitat dels anomenats gossos potencialment perillosos que tenim». Per ella no ho són, o ben conduïts i tractats no tenen per què ser-ho. «Sempre dic que els malvats són els humans, perquè un animal això d'abandonar-te o de picar-te, d'entrada, intencionadament... no t'ho farà mai. El gos que mossega és perquè l'hi han ensenyat o perquè l'han pegat molt».

Adoptar

Sigui com sigui, ha anat creixent la idea

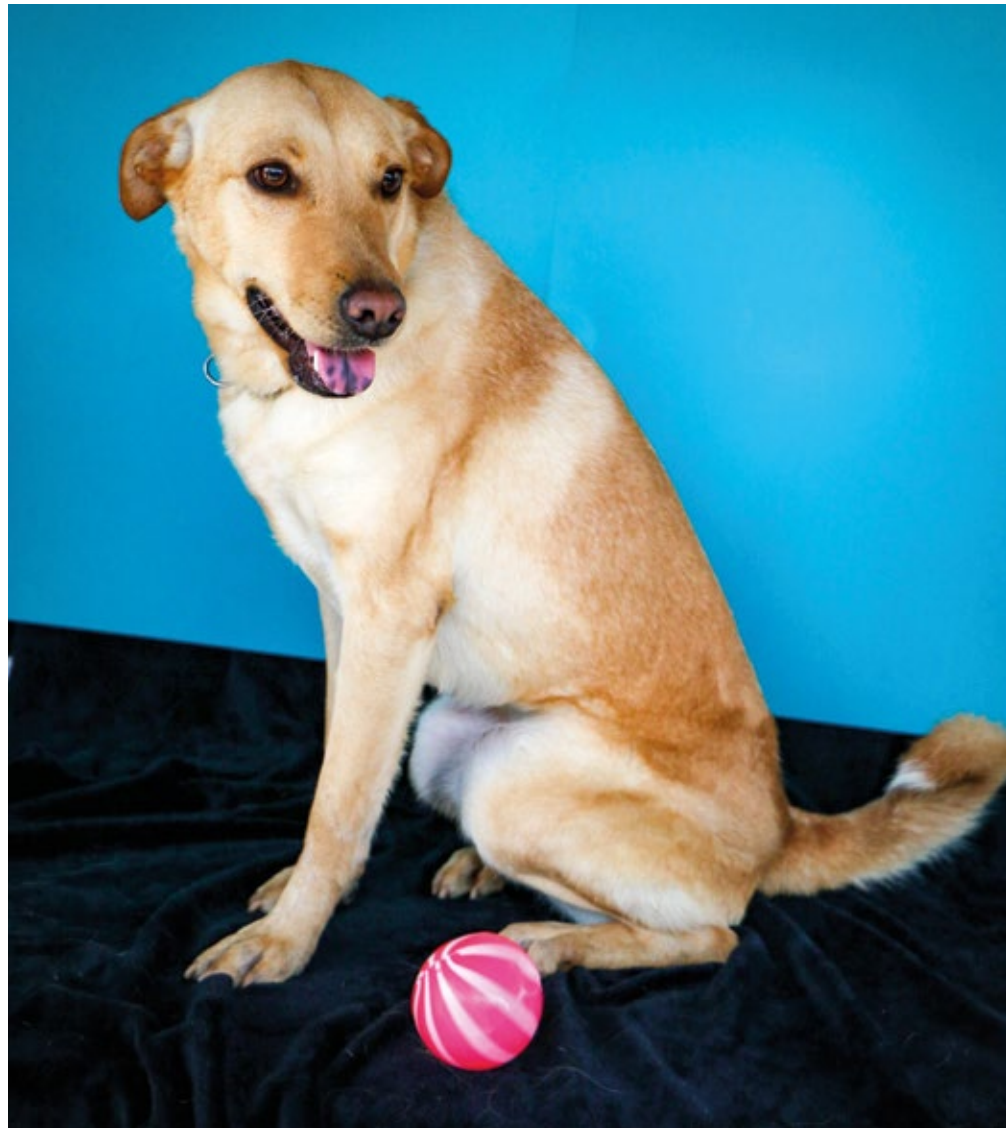
que, abans de decantar-se per un animal de raça, si el que es vol és gaudir dels avantatges de tenir cura i rebre les contrapartides d'una mascota, abans és més convenient adoptar-la. Però fer-ho, com explica Rafaela González, no és un acte tan idíl·lic i es poden presentar diverses complicacions. «Per adoptar, primer de tot, s'ha de tenir il·lusió per responsabilitzar-se d'una mascota. Llavors, venir a la protectora, mirar els animals que tenim i observar, primer, quin et pot cridar l'atenció... Perquè existeix l'amor a primera vista!».

El que cal descartar, d'entrada, són les idees relacionades amb les races. Com comenta la Rafaela, «molta gent té idees de *marques*, que dic jo, no pas races, la gent tira molt de races. I quan venen aquí, moltes vegades et demanen: 'que no teniu cap labrador?' Que no en teniu d'aquests, o d'aquests altres? Doncs no, tenim el que tenim». Com continua explicant, no és recomanable endur-se la bèstia el primer dia. «Primer coneixes els animals i tries el que t'agrada. Cal venir cinc o sis vegades, com a mínim, perquè s'estableixi una relació, un vincle amb l'animal. Moltes persones venen i et diuen: 'que no me'l puc endur avui?' No. Que us coneixeu? Potser no us mirareu mai a la cara. Cal valorar-ho».

La realitat és molt tossuda. «Sovint hi ha persones que, primer, s'enamoren d'un gos i acaben marxant amb un altre. Per què? Perquè encara que sigui, per entendre'ns, l'animal més lleig, la lletjor del físic no té res a veure amb el fet que sigui graciós o el més afectuós».

La responsabilitat d'adoptar

El motiu més freqüent de la presència d'un gos a l'Aixopluc és l'abandonament. «També hi ha sol·licituds per venir a deixar-los-hi», comenta la Rafaela. «Persones que han canviat de feina o han de marxar fora... O perquè, simplement, se n'han cansat... Però això no t'ho diran. Perquè els animals donen feina... i això tampoc no t'ho diran. La gent sempre posa excuses, no pas els fets de debò». Això, per a la Rafaela, s'ha de tenir molt en compte a l'hora de decidir adoptar una mascota, i també ser conscient que s'enduran una bèstia que tindrà com-

portaments que, si no s'hi està acostumat, poden sorprendre.

«Tota canalla i tota mascota han de tenir una educació», té clar la Rafaela. «Perquè els nens també poden estar saltant d'aquí cap allà esbojarrats com ho fa una mascota... i cal saber-la educar i tenir-ne cura». I això, evidentment, vol temps i diners. «Molta gent no ho sap o no ho té en compte. I, en els temps que corren, amb les estretones econòmiques que hi ha o els problemes per pagar les hipoteques i la por a haver de marxar de casa, el primer que fa nosa és el gos. I la gent no s'escarrassa a buscar solucions o a mirar de lluitar per trobar un pis de lloguer on puguin continuar tenint la mascota... O, a males, donar-la en adopció a una altra família abans de venir a la protectora a *solucionar* el problema».

La psicologia canina

Raúl Aranda és etòleg i responsable de Dog Educat, una guarderia i residència canina –de dilluns a diumenge, o per la revetlla de Sant Joan per estalviar-se els petards– amb capacitat per a una mitjana d'entre 35 i 50 gossos diaris, amb una dècada d'experiència, ubicada a la zona del Poal. A banda d'acollir gossos quan els amos no se'n poden responsabilitzar, també ofereix «serveis de rehabilitació i ensinistrament; passeig i assistència a domicili». El seu públic, segons explica el mateix Raül, és gent «de Manresa i rodalies, però també d'altres llocs del Berguedà i Osona, sobretot per la qüestió de la rehabilitació i l'ensinistrament».

El Raül exposa que hi ha qui deixa els quissos preocupat, «pel benestar del gos... a casa l'animal s'avorreix, es de-

El grup Colla Eclèctica, que es troba amb les seves mascotes al parc de Puigterrà (Foto: Alba Pararols)

primeix, necessita moure's i, alhora, hi ha propietaris que demanen corregir hàbits de conducta», una qüestió que sovint se soluciona a la guarderia, on l'animal se socialitza. Amb el parer que li atorga els anys de tasca professional, el Raül admet idees inconfessables davant d'algun potencial client com que «no totes les persones tenen el gos adequat ni tots els gossos tenen com a tutor la persona adequada». També fa una afirmació, d'entrada, un pèl arriscada. Pensa que «tots els gossos són rehabilitables, en un 99% dels casos».

Les raons les troba en la psicologia dels mateixos animals: «Com en els humans, la genètica i l'ambient són determinants en el caràcter i la conducta. L'experiència vital del gos és clau. No és el mateix un gos adoptat, que ha estat abandonat i ha patit maltractament, que un de criança. Tots, però, presenten una predisposició genètica,

lligada a les diferents races». Pel que fa a la fal·lera de les adopcions, l'etòleg opina que «caldria demanar ajuda a un professional abans d'adoptar o comprar un gos. És important fer encaixar el perfil del tutor amb l'animal. Perquè, bàsicament, de l'humà, el gos el que en demana és temps».

Les disfuncions amb l'animal comencen quan hi ha desencaixos en els hàbits o de convivència. «Els gossos també pateixen ansietat, hiperactivitat, depressió i estrès... Hi ha un experiment consistent a sotmetre el gos a un seguit de situacions incòmodes, el resultat del qual és un estrès immobilitzador, una forma de pressió coneguda com a *indefensió apresada*. Alhora, quan el problema és a l'inrevés, o sigui, que és l'ésser humà qui necessita allò que pot aportar-li la mascota, sovint, també cal anar en compte: «Un gos pot significar una bona com-

panyia per a una persona depressiva, però cal mesurar-ho bé per tal que, al contrari, no li comporti més estrès, si se n'ha de cuidar».

La principal causa dels problemes conductuals dels gossos és, apunta el Raül, «una gestió errònia per part dels tutors». En aquest sentit, enumera tres estils de criança, equivalent al de la quitxalla: «negligent, a conseqüència del qual el gos serà consentit i poc obedient; autoritari, el gos reaccionarà amb rebel·lia, i democràtic, una combinació de les dues anteriors i teòricament ideal». En una valoració general de la interacció entre els gossos i les persones, l'etòleg és diàfan: «Si em preguntes si els homes aporten més al benestar de les persones o les persones al benestar dels gossos, et diré que és bidireccional i recíproc: com més bé tractes un gos, més satisfaccions et dona».

La psicologia humana

El psiquiatre Pere Bonet, per la seva part, exposa que «sovint es parla de teràpia amb gossos, però hauríem de parlar d'intervencions. Una teràpia implica una pauta, un control, un seguiment reglat, mesurar-ne el resultat...». Per tant, la interacció dels animals amb el tractament de les persones és una peça més d'un seguit d'actuacions que contribueixen a millorar-ne l'estat de salut mental i emocional.

Una altra cosa, segons Bonet, és «parlar de benestar». En aquest sentit, el matís és diferent. «Sens dubte, en general, la companyia d'un gos és beneficiosa per a tota persona, sobretot per combatre la soledat i la manca de relació social», assevera. En aquest sentit, explica que, de vegades, «s'utilitza la intervenció d'un gos en sessions de teràpia grupal. I funciona! Perquè es tracta d'una acció puntual, dirigida, i

el fet d'estar pendent de l'animal fa que hom s'oblidi, per un moment, d'ell mateix i la seva problemàtica».

Tenint en compte aquesta correlació d'àmbit terapèutic es podria arribar a la conclusió que «la companyia dels gossos és bona per als depressius». Però no sempre és així, com també subratllava Raúl Aranda. Pere Bonet ho justifica explicant que «una persona depressiva, el que vol és que la deixin tranquil·la, no pas que, a sobre, hagi de carregar amb l'obligació de tenir cura d'una mascota». En definitiva, doncs, i segons la reflexió del psiquiatre, «els possibles beneficis de la companyia d'un gos depenen més de la persona que del diagnòstic. Hi ha persones autistes que defugen el més mínim contacte i, en canvi, n'hi ha d'altres a qui el contacte físic, el tacte i la relació amb l'animal els pot anar molt bé».

Passejar el gos, un valor afegit

En qualsevol cas, no cal patir ni tenir diagnosticada una malaltia mental greu per beneficiar-se de la relació amb un quisso i tot el que és capaç d'aportar-nos i, alhora, el que estem disposats a fer els humans per correspondre'n l'afecte i la companyia. Som éssers socials i ens beneficia relacionar-nos i compartir idees i neguits. Talment com els gossos, que també milloren el comportament quan conviuen amb altres animals. Al parc de Puigterrà s'hi troben els membres dels Gossos Colla Eclèctica, que és el nom que tenen al grup de WhatsApp. Són un grup de persones que cada dia es troben per passejar els gossos i xerrar sobre diferents temes.

Des de fa uns dos anys, aquestes trobades es fan a Puigterrà, però durant els mesos de desembre i gener fan una ruta urbana pels voltants de la Seu o es troben

Interior de l'establiment Cal Fornells

al pati del Casino, on també hi ha força espai. En tot cas, a Puigterrà és on tenen més comoditats i estan més segurs. Tot i això els agradaria que a la zona del *pipicà* –la zona d'higiene canina– hi hagués bancs per seure i fonts. Asseguren que, a Manresa, no hi ha gaires espais per als quissos i que aquest tema caldria resoldre'l perquè, com apuntàvem, els gossos també necessiten socialitzar-se. Sigui com sigui, tothom qui vulgui compartir una bona estona mentre passeja el seu gos hi és benvingut.

La Rosabel, professora de la Clàudia i la Martina al Lluís de Peguera, hi acudeix amb la Liva, una terrier Jack Russell de dos anys i tres mesos. «La vam

comprar a Berga perquè volíem una raça específica, ja que la meva mare en tenia un i sabíem que es portava bé i li feia molta companyia», relata. La gosseta «ha unit tota la família i està molt mimada, perquè les meves filles la tracten com una germana petita. És l'element que ha ajudat a que elles, que són adolescents, vulguin estar a casa. Cada cop que anem a la muntanya ens l'emportem i aguanta molt bé el ritme».

El Bru és la pomerània de la Montse i també té uns tres anys. Va venir de Terrassa a Manresa. «M'ha tornat la vida i m'aporta de tot», explica il·lusionada la propietària. «Soc una persona amb covid persistent i el Bru m'ha aju-

dat molt». Al seu costat la Dana, una caniche *sevillana* d'un any i set mesos és la companya de passeig del Jesús que, com que està prejubilat, li aporta «molta companyia, perquè la meva dona encara treballa». Diu que la gossa «és molt bona i, quan som a casa, puja al sofà i se'n posa sobre les cames. És com un nen petit».

La Carme i el seu fill Jan es troben a Puigterrà amb la resta de la colla amb l'Índia, un pastor belga malinois jove, només té un any i un més, que van adoptar el gener d'aquest any d'una família de Granollers a través d'una companya de feina. «El meu fill gran sempre havia volgut un gos,» revela la Carme,

Fauna Gibert, un espai on es pot trobar tot el necessari per tenir cura de les mascotes

«però jo no ho vaig acceptar fins que tingués setze anys perquè se'n pogués fer responsable... I ara el compartim entre tots dos, és molt alegre. A casa també tenim dos gats i s'han adaptat molt bé... S'han tornat més sociables».

L'Odin és un border collie, la raça típica de pastor encarregat de guardar les ovelles, i és el gos de l'Hèctor. El té des que tenia dos mesos i ara ha fet un any i mig. Comenta que el va comprar per internet a Badajoz, sabent que era albí i tenia problemes de visió. «Molta gent no vol gossos així perquè no sap com educar-los, però jo en tenia experiència», comenta. L'Odin també té problemes de sordesa, «però no m'ho van dir. Com a

educador, vull dir que no són animals, sinó mascotes i que per a qualsevol gos l'educació no són paraules, sinó senyes. A l'Hèctor, l'Odin literalment li ha salvat la vida: «És el meu company de vida i no el canviaria per res».

Per la seva part, l'Anna és propietària de la Babi, una gossa adoptada de l'Aixopluc, de dos anys, que és al seu costat des de setembre de l'any passat. «Abans havia estat tancada en una fàbrica de decomís en males condicions». Per a l'Anna, la mascota li aporta molt «sentit de la responsabilitat i, alhora, llibertat. T'obliga a sortir de casa perquè la portes a ella, però tu també en gaudeixes».

Si la Bru és *sevillana*, el Yako, el llebrer afganès del Manel és *gadità*. És el més veterà del grup. Té sis anys i el van anar a buscar a Cadis quan tenia dos mesos. «Soc una persona que sempre he tingut gossos», diu el Manel, «perquè em fan companyia i m'ajuden a contactar amb altra gent i socialitzar-me». Tot i que, fent broma, el Manel diu que el seu gos no dona oportunitat de jugar-hi gaire: «el Yako està tot el dia dormint, és com la Bella Dorment». La benjamina del grup és la petita Lluna, una terrier Jack Russell de mig any que acompanya l'Alba, a qui aporta «molta companyia i diversió».

Per a la Rosabel, les trobades a Puigterrà

El gos pigall Luigi

Fa tres anys, l'ONCE va proporcionar al manresà Teo Marco Rubio el gos pigall Luigi, de raça *labraniche*, barreja de labrador i caniche gegant. Antigament, el mot *pigall* s'aplicava al noi que acompanyava un cec i actualment un gos pigall –o gos guia– és un gos ensinistrat, que assisteix una persona amb discapacitat visual. El Luigi té cinc anys, prové de l'escola de la Fundació ONCE del Gos Guia i ha seguit tot un procés de formació. Primer amb les persones que el veuen néixer i després amb una família educadora, que té el mèrit d'aconseguir que el gos tingui uns bons hàbits, com ara que no mossegui, que faci les seves necessitats al carrer... Després, a l'escola, adquirirà les habilitats específiques com a gos guia, perquè ha de complir unes característiques específiques; «un bon gos pigall ha de ser obediència, però no pas submís», remarca el Teo.

Qualsevol afiliat a l'ONCE pot ser candidat a ser usuari d'un gos pigall. El Teo explica que és molt important que la gent entengui la seva funció. «De vegades ens deneguen l'accés en alguns establiments o en el transport. Hi ha taxistes, per exemple, que es neguen a portar-los al cotxe. Et diuen que no en volen, que deixen pèl... o que no els agraden els gossos». «La gent també hauria de saber que quan el gos està guiant no se'l pot distreure», comenta. El Teo té una confiança absoluta en el Luigi; «Ens movem junts». «És brutal, et deixes portar per ell. La primera vegada que el vaig tenir vam baixar de la plaça d'Espanya a Crist Rei i el gos anava sorteiant les terrasses del Passeig. Era com si estigués en una muntanya russa!». Tenir un gos pigall té les seves obligacions, però «guanyes molta mobilitat. Amb el bastó, si hi ha molta gent, hi ensopagues, i amb el Luigi travesso sense problemes». «Tenim una simbiosi total, si ell s'espanta jo també, i viceversa. És com una extensió del meu braç. Per això, cal un primer any d'adaptació», explica.

El Luigi va arribar a casa del Teo el

març del 2020. «Habitualment convius abans amb el gos a l'escola de Madrid, durant una setmana, i després ve la instructora al lloc on vius, per al procés d'adaptació. En el meu cas va ser una mica diferent, perquè me'l van donar just quan va començar la pandèmia i ja no vaig anar a l'escola, sinó que me'l van portar directament a casa». També va caldre comprovar que el pèl

del gos no li causava al·lèrgia, ja que en el seu cas segons quines races n'hi provoquen. El Teo és usufructuari del Luigi i des de l'ONCE li fan un seguiment. Però no totes les persones són bons candidats; s'ha d'estar equilibrat emocionalment. «Si jo estic nerviós, el gos també n'estarà. I si estic depressiu li transmeto a ell». A més, cal tenir en compte que el gos «no és un GPS,

funciona per petits objectius, de l'A a la B, de la B a la C..., fins a arribar a l'objectiu final. No és una màquina i si es dispersa et pots perdre».

Amb el Luigi, a tota màquina!

Teo Marco Rubio té 43 anys i és sordcec. En el seu cas, la ceguesa li va començar als 14 anys. Té la visió de túnel de la Síndrome d'Usher, una malaltia degenerativa que és la principal causa de sordceguesa congènita. El Teo aclareix que «la ceguesa o la sordesa són pèrdues progressives d'audició i visió. Poden ser moderades, severes o profundes. Molta gent es pensa que totes les persones amb ceguesa o sordesa ho som al 100%, i no és així». Professionalment, va treballar a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, on portava les comunicacions online, fins al 2015, en què li van tramitar la incapacitat laboral.

Les persones invidents utilitzen el bastó o el gos pigall per desplaçar-se. El bastó té una puntera que llisca al terra i que els permet fer un *arc de protecció* per detectar obstacles. Això significa que tota la informació que tenen per moure's ve del terra. Fins fa tres anys, el Teo era usuari de bastó. «Abans de tenir gos has d'haver dut bastó un mínim de dos anys. Llavors demanes el gos i quedes a l'espera. Quan tens un gos pigall ja no fas servir gaire el bastó, tot i que l'hauríem de fer servir més». «Anar amb el gos és com anar acompanyat d'una persona. Amb el gos, els obstacles deixen de ser obstacles. Mentre que amb el bastó els obstacles hi són però els detectes, el gos t'ho fa molt fàcil perquè vas sortejant la gent, ho gestiona». «Això sí; hi ha d'haver un bon vincle i tenir-lo comporta unes obligacions, però puc sortir quan vull i fer el recorregut que vulgui; el Luigi em manté actiu i m'obliga a socialitzar-me», conclou.

Dansa, curses i ascensions

El Teo va començar a fer dansa l'any 2011, poc abans d'afiliar-se a l'ONCE, i a partir d'abril de 2015, després d'obte-

nir la incapacitat laboral, hi va dedicar més temps. «Vaig arribar tard a aquest món per dedicar-m'hi professionalment, però el meu objectiu és donar visibilitat a la dansa com una forma inclusiva de rehabilitació», diu el Teo, que va a l'Escola i Companyia de Ballet Carles Ibáñez, de Barcelona, on només ell és cec. I ho fa amb l'ajuda impagable del seu professor, el Carles. «La dansa clàssica, especialment, m'ajuda molt a millorar la mobilitat», diu.

Fa quatre anys, el Teo va fer una coreografia sobre el personatge d'Èdip, dins la mostra de dansa de final de curs de l'Escola de Ballet Carles Ibáñez, al Mercat de les Flors (Sala MAC). Era la primera vegada que ho feia com a actor principal. En aquest cas, compartia amb el personatge que representava la seva ceguesa; Èdip es queda cec al final de la història i el Teo va anar

perdent progressivament la visió. I el dia 18 de juny passat, el Teo, acompanyat del Luigi, va interpretar la peça *Teo i Luigi*, també dins el festival de dansa de final de curs de l'escola.

Però la dansa també el porta a altres activitats i recentment ha *apadrinat* l'acte de graduació dels alumnes de l'escola FEDAC de Manresa. I també fa curses per ciutat i de muntanya, i escalada al Pati Vertical. «He participat dos anys, per exemple, en la cursa que organitza el Club Atlètic a Manresa, i també en la Cursa de la Dona», diu. I el dia 24 de juny va fer un 3.000, concretament el Garmo Negro, a Panticosa, i per preparar-se havia pujat prèviament al Pedraforca. En aquest cas el gos no el pot acompanyar, sinó que ho fa amb dos guies, un al davant i l'altre al darrere. «Tot això m'ajuda molt a mantenir-me actiu!», remarca.

Imatges de l'assaig de l'espectacle *Teo & Luigi* al Mercat de les Flors

són «una experiència molt enriquidora, perquè pots connectar amb altra gent i els gossos ajuden perquè nosaltres sortim de casa i ens relacionem». La Montse afegeix que, gràcies a les trobades, ha establert contacte amb gent que, d'una altra manera, «no hauria conegut mai». El Jesús i la Montse saben que, entre la colla, sempre hi troben, com amb els quissos, molta companyia i, per a l'Hèctor, les passejades són garantia «de riure i llibertat. La gent és molt maca i hi ha molta diversitat, fem molta pinya. Puigterrà és un lloc diferent, perquè Manresa és una ciutat i el parc és com un bosc». Tots plegats ressalten que les trobades també representen un avantatge per als seus gossos, que es relacionen i milloren el comportament.

Mascotes més ben alimentades que mai

És curiós comprovar com, a partir del parèntesi obligat de la pandèmia, moltes persones i famílies van decidir incorporar un animal de companyia a les seves vides. Ho corrobora Gina Fornells Reche, gerent i responsable de la botiga d'Animals de Companyia Cal Fornells. «Ens hem trobat que força famílies ara tenen mascota. Si ens centrem en el gossos, veiem que hi ha hagut molta adopció, però també molta compra de cadell de raça». Gemma Gibert, responsable de la botiga d'animals Fauna Gibert –que ja fa anys que es va traslladar del carrer del Carme a la zona de la Pujada Roja de la carretera de Vic–, arrodoneix la reflexió afirmant que des del seu establiment convenen que «hi ha una sensibilitat molt important al darrere. Hem de tenir present que avui un animal és un membre més a la família i no només una mascota».

A Cal Fornells, establiment establert des de fa molts anys a la carretera de Vic ofereixen «una atenció individualitzada i especialitzada a cada client quan ve a comprar, a banda d'oferir el servei de comandes a domicili en 30 minuts a Manresa i poblacions del voltant de forma gratuïta. I, des de fa sis anys, també tenim el servei de perruqueria canina». La Gina apunta que el seu establiment «destaca per la venda a granel, tant d'alimentació per a masco-

Perruqueria canina de Cal Fornells

tes com de snacks i altres articles». Ara bé, «el nostre punt fort és alimentació i sobretot, els snacks. En tenim un ampli ventall, lliure d'envasos, i comprats de marques que creiem que treballen de forma ètica». Aquest fet es correspon amb una clientela que cuida molt les mascotes «i aposten per donar-los una bona alimentació complementada amb joguines de forma recurrent per oferir-los una vida feliç i de qualitat. S'estimen els animals, són un més de la família i els tenen entre cotons».

Per la seva banda, Gemma Gibert presenta el lema del seu establiment: «Cuidem a qui més t'estima!». I, a partir d'aquesta premissa comenta que l'establiment pretén ser «un tot, un univers per a la mascota. La nostra prioritat és oferir un assessorament personal immillorable», que presten amb serveis de veterinària, perruqueria canina i venda d'una àmplia varietat d'accessoris i d'animals de companyia. Amb tot, de l'ampli ventall de productes i serveis que presten, un tant per cent molt elevat de la clientela, fa cap a Fauna Gibert per l'oferta «d'alimentació i higiene per a la mascota».

Els gossos no mengen ossos

Ja fa anys que es va convenir que els gossos no eren aptes per menjar-se els relleus de les cases i no era convenient que roseguessin ossos perquè s'indigesten i es poden escanyar o lesionar la mandíbula o les dents. El pinso, avui, és seleccionat en funció del tipus d'animal, les seves mides i pes i, com en el cas de les persones, de les malalties o dèficits alimentaris que pugui tenir diagnosticades.

A Fauna Gibert ho tenen clar: «cada animal és diferent». Per aquest motiu posen a la venda «una gran varietat d'aliments. Des de alimentació crua congelada, cuinada al vapor, en llauna, a l'alimentació seca amb i sense cereals. El ventall pot ser tan divers com diversos són els gossos dels nostres clients. El més important és escoltar el client i entendre les necessitats del seu gos».

En aquest sentit, des de Cal Fornells apunten que, en els cas de les mascotes, «els canvis d'alimentació s'han de

fer de manera lenta i progressiva per evitar trastorns digestius, el més comú són les defecacions líquides». Un aspecte que també tenen molt en compte a Fauna Gibert on ofereixen «un servei d'assessorament nutricional i serveis a domicili», per als propietaris dels animals de companyia que ho sol·liciten.

Perruqueria

Amb el pas dels anys, les mascotes han deixat de ser com les ovelles, que s'esquilen, i, en funció de la raça, convé tenir cura dels pelatges, no solament

per una qüestió estètica, sinó també per temes parasitaris i de salut. El pas per la perruqueria canina fa de mal calcular. Ho explica Gina Fornells: «No cada gos necessita el mateix temps. És diferent un terranova, que et pot ocupar tot un matí de feina, que un gos petit, al qual es dedica una mitjana de 90 minuts per servei. El que sí que us podem dir és que tenim l'agenda plena normalment a dues setmanes vista». Frivolitats a banda, i tenint en compte que hi ha races que tenen esquilats-tipus, des de Cal Fornells apunten que «un servei de

perruqueria ha de ser assossegat i relaxat, on l'animal no pateixi estrès i, si l'ha de patir, demanem que l'amo es quedi o preferim dividir una sessió en diverses per tal que el gos acabi feliç i, de rebot, el propietari més encara». Dividir les sessions a vegades és vital, ja que la feina és complexa: nusos, estrès, tipus de pelatge, tall, caràcter, edat, etc.». Per *amansir les feres*, «durant les sessions de perruqueria ens ajudem de fil musical i treballem de manera tranquil·la i individual amb el pelut que tenim entre mans, per deixar-lo ben guapo».

Entrepans Clàssics

CALENTS

FREDS

Entrepans Especials

ENTREPANS lleugers

Sans i bonissims

Biquinis

Hamburgueses

AMANIDES

Plats Combinats

menú infantil

Demana el teu regal!

VINE A VEURE ELS PARTITS

AVDA. LES BASES MANRESA

Frankfurt

les bases

93 876 92 32

segueix-nos

FOC OFF

FOC OFF ÉS UN RETRET A LES PERSONES QUE COMETEN IMPRUDÈNCIES. *FOC OFF* ÉS UN CLAM PER MANTENIR ELS BOSCOS LLIURES D'INCENDIS.

CANVI CLIMÀTIC, SEQUERA, ONADES DE CALOR...
AQUEST ANY, MÉS QUE CAP ALTRE,
FOC OFF A LES IMPRUDÈNCIES.

SI VEUS FOC O UNA COLUMNA
DE FUM, TRUCA AL

Soukayna El Fakir

Marroc

«Vaig venir a Manresa perquè volia canviar el meu camí i millorar el futur dels meus fills»

Em dic Soukayna El Fakir i vaig néixer fa 33 anys a Tànger, al nord del Marroc, a les costes de l'estret de Gibraltar. Allà treballava en una fàbrica de sabates de les sis del matí fins a dos quarts de sis de la tarda, per un salari molt baix. Com que les condicions de vida no eren gaire bones i somiava estudiar per ser auxiliar d'infermeria o professora en una escola i allà no ho podia fer, vaig decidir marxar. Vaig arribar a Manresa fa quatre anys, per recomanació d'un meu cosí que viu a Cornellà de Llobregat i d'una cosina que viu a França i té uns amics a Manresa. El meu objectiu era millorar la meua vida i el futur dels meus fills. En definitiva, volia canviar el meu camí.

L'adaptació a la ciutat va ser molt bona perquè encara ara hi ha gent que està disposada a ajudar-me; com la Mònica i la Núria, que treballen a Càritas, o l'Alba, de la Seu. Per a mi són com unes germanes, perquè es preocupen per com estic i constantment em pregunten com va la feina i l'escola dels meus fills. Són petits detalls, però que per a mi signifiquen molt i quedaran sempre a la meua memòria.

Gràcies als cursos d'inserció laboral de Càritas vaig començar a treballar al restaurant Cal Spaguetti de Manresa netejant copes. Actualment segueixo al mateix lloc, però com a ajudant de cuina, fent les postres. M'agrada molt perquè la cuina i rebosteria sempre han estat dues de les meves passions. A la feina parlo sempre en català, per aquest motiu l'entenc molt bé. També m'hi ajuda que les persones es dirigeixin a mi en aquesta llengua perquè d'aquesta manera puc millorar el meu nivell. El vaig aprendre gràcies al Centre de Normalització Lingüística Montserrat i als cursos que es fan des de Càritas.

De Manresa m'agrada tot, perquè em sento com si estigués a casa. De totes maneres, trobo molt a faltar la meua

família i especialment la meua mare, que està malalta i ha d'anar tres cops a la setmana a l'hospital per a la diàlisi. Fa quatre anys que no la veig, però cada dia m'envia un àudio i parlem per telèfon.

Combatre els accidents laborals amb la ISO 45001

Josep M. Macià Roldan, gerent i secretari tècnic del Col·legi d'Enginyers
Graduats i Enginyers Tècnics Industrials a la Catalunya Central

Es diu que els enginyers el que fem es solucionar problemes. Arreu. A la indústria, al comerç, a la construcció, a l'hostaleria, als transports, a les activitats sanitàries, als serveis auxiliars o a l'administració.

El problema de l'alta sinistralitat el podem solucionar implantant la norma ISO 45001, que equival a la ISO 9001 de gestió de la qualitat o a la ISO 14001 de respecte del Medi Ambient. I diem alta sinistralitat perquè els accidents laborals no

paren de créixer. Si bé és cert que van experimentar un important descens en el període que va anar de l'any 2008 al 2013, des d'aquest darrer any, i amb un breu parèntesi dins el període Covid, on es van veure reduïts els treballs, any rere any pràcticament van augmentant, i la línia torna a seguir una tendència a l'alça. Un país, si vol ser competitiu, no pot tenir aquestes xifres d'accidentabilitat, igual que una empresa, si vol ser-ho, no pot tenir accidents laborals! Un accident laboral, en la majoria de casos, és símptoma de deficiències greus en l'organització.

Així, mentre que al 2018 per exemple, teníem 574 accidents mortals i un total de 617.488 accidents laborals amb baixa a Espanya, el passat 2022 en vam tenir 679 de mortals i 631.724 de totals amb baixa mèdica. Aquest inici de 2023 anem pel mateix pedregar: fins al març (només primer trimestre) ja en portem 147 de mortals i 148.219 amb baixa laboral! La norma ISO 45001 és d'aplicació voluntària per als qui volen anar més enllà i implantar unes sistèmiques de prevenció de riscos laborals excel·lents i que persegueixen la millora contínua en aquest sentit.

Pel que fa a la normativa obligatòria de Prevenció de Riscos Laborals hi és, i és extensa, però no tothom aplica o integra l'esperit d'aquesta normativa. Sovint es limita a complir administrativament disposant d'una documentació que li fa d'escut davant l'administració, per tal de que

ningú li pugui dir que no compleix, però tot plegat en la majoria de casos, encara avui, es paper mullat, i per això les xifres d'accidents encara són les que són.

I això no passa amb una ISO 45001? Doncs no. Perquè si decideixes anar per aquest camí, ja abandones l'escut i et poses a treballar en els continguts, els fas a mida per als teus llocs de treball i aleshores la norma et fa fer seguiments, controls, revisions... tot planificat, que et porten a una monitorització sistemàtica de tot plegat. Si es fa bé, encara que hi ha feina, els resultats no tarden a arribar, la prova ho són moltes de les empreses del nostre entorn que ja treballen amb una ISO 45001, sigui certificada o no.

Serà certificada si a més una Entitat Acreditada els avala la completa implantació de la norma, a través d'unes auditories anuals. I això ens permetrà fer-ho públic davant els nostres clients o proveïdors, que ens preferiran a d'altres que no tinguin aquesta certificació, no tant per aquest fet puntual, sinó perquè saben que, si hem estat capaços d'implantar la norma i no tenim accidents, serem una empresa sense deficiències organitzatives greus i ben gestionada en tots els sentits, i per descomptat també repercutirà en la resposta que els donarem!

Fruites en almívar

Marta Jorge

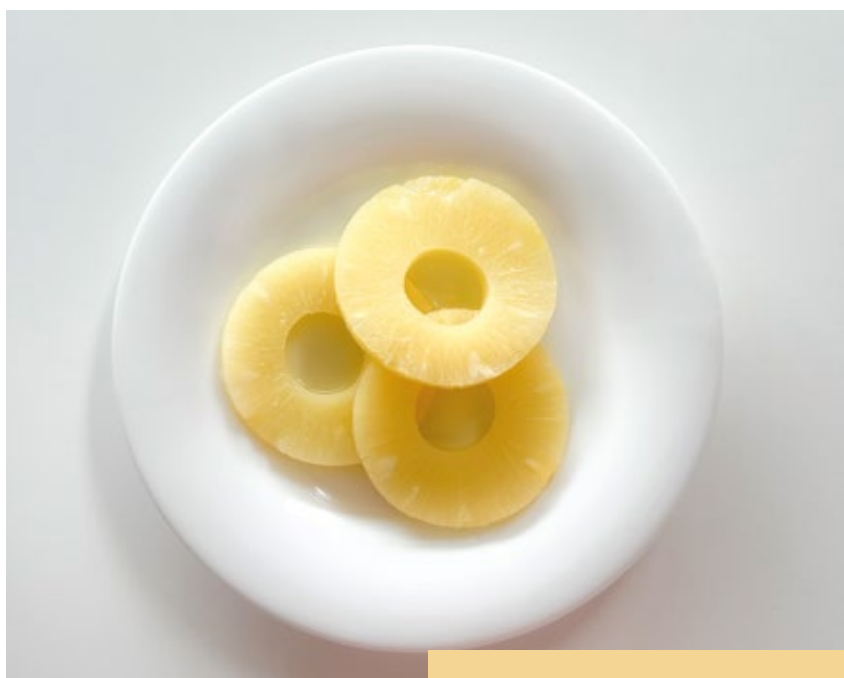
Menjar fruita aporta molts beneficis per a la salut, tal com hem comentat al *Saps què menges?* en diverses ocasions. Avui parlem de les opcions de fruita en conserva que es venen en almívar. Revisem els ingredients presents a l'etiqueta del producte en qüestió:

INGREDIENTS

Pinya a rodanxes, aigua, sucre i acidulant (àcid cítric).

INFORMACIÓ NUTRICIONAL (per 100g)

Valor energètic	281 kJ (66 kcal)
Greixos	0 g
Carbohidrats	16 g
dels quals sucres	14 g
Fibra alimentària	0,7 g
Proteïnes	0,3 g
Sal	0 g

A banda de l'àcid cítric, que actua com a conservant per evitar el sobrecreixement de microorganismes, el producte conté, a part de la pinya, sucre i aigua que acostuma a formar part d'un xarop de cobertura que banya la fruita.

Tot i que és un producte poc calòric, és cert que de l'etiqueta destaquen els 14 grams de sucre que formen part de l'almívar de la conserva. El xarop present en aquest almívar augmenta el contingut de sucres lliures, que solen travessar el teixit de les fruites amb la qual cosa, tot i escórrer-ho, sempre quedarà algun residu de sucre que acabarem ingerint més enllà del que ja conté pròpiament la fruita. També cal dir que qualsevol fruita pelada que habitualment consumirí-

em amb pell té un contingut de fibra inferior a la fruita sencera. En aquest cas no importa, perquè la pinya, encara que sigui fresca, sempre la mengem pelada, però val la pena aclarir aquest detall perquè altres fruites com el préssec en almívar es venen pelades, raó per la qual ingerirem menys fibra en aquest format que si mengéssim el préssec o la fruita en qüestió amb la pell.

Als supermercats podem trobar opcions de fruita enllaunada sense almívar –generalment, força insípides, tot i que, nutricionalment, també millors– i d'altres que es venen banyades en un caldo de conservació amb edulcorant que no dona lloc a aquest augment de sucre lliure com la fruita almivarada.

RECORDA

Sempre que sigui possible, és millor prioritzar el consum de fruita fresca en comptes de recórrer a opcions en conserva, que contenen menys fibra, alguns conservants i no mantenen el gust natural de la peça de fruita. Ara bé, és pràctic disposar d'alguna conserva com a reserva en cas de no tenir a mà fruita fresca per a un consum puntual. En cas de comprar alguna de les opcions en conserva, és millor triar la fruita no almivarada per evitar ingerir sucres addicionals. Com a avantatge, tindrem fruita al rebost que trigarà molt a caducar. Com a principal inconvenient, haurem d'assumir que mai podrem comparar el seu gust amb el que queda després de fer una queixalada a qualsevol fruita fresca.

TU ETS PART DEL CANVI

No reciclem prou, no separem bé els residus... això és un desastre...

Però el canvi és possible. I ja ha començat!

Tots aquells residus que no puguis dipositar als contenidors o als cubells del porta a porta, cap a la deixalleria fixa o mòbil o posa't en contacte amb el teu Ajuntament perquè te'ls vinguin a recollir i se'ls pugui donar la destinació més adequada per reaprofitar-los.

CONSORCI DEL BAGES
PER A LA GESTIÓ DE RESIDUS

Queralt i la Serra de Queralt

Josep M. Mata-Perelló / Ferran Climent Costa / Josep Girabal Guitart
(Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)

Els relleus de Queralt, sobre els quals s'aixeca el santuari de la Mare de Déu de Queralt, es troben al terme municipal de Berga, molt proper a l'antic terme d'Espinalbet (actualment de Castellar del Riu). El cim on es troba el santuari assoleix una alçada de 1.169 metres, gairebé 100 metres per sota de la màxima alçada de la serra; tot i així, és l'indret més conegut. Aquests relleus es troben totalment situats dintre de la Depressió Geològica de l'Ebre, una de les tres unitats geològiques del nostre país. Tot i això, molts autors la situen dintre del denominat Prepirineu, un terme geològicament obsolet. Per a nosaltres, la Serra de Queralt (igual que la Serra de Picancel, situada més a l'Est) forma part dels que vam denominar Altiplans Septentrionals de la Depressió Geològica de l'Ebre; de la mateixa manera que els relleus de Montserrat formen part per a nosaltres dels Altiplans Meridionals. Això sí, la Serra de Queralt es troba molt propera al Sistema Pirinenc, a tocar de la denominada Falla Sudpirinenca, que és el límit meridional del Pirineu, que es troba als peus de la Serra de Queralt.

Efectivament, considerem que tots aquests relleus, tant els dels Altiplans Septentrionals, com els dels Altiplans Meridionals, formen part de la Depressió Geològica de l'Ebre (o Conca Geològica de l'Ebre), ja que està constituïda pels materials terciaris depositats al gran mar que s'estenia durant l'Eocè (fa uns 35–55 milions d'anys) entre el Sistema Pi-

rinenc situat al Nord i el Sistema Mediterrani (situat al Sud). En aquest cas, la Serra de Queralt, s'ha originat a partir de l'erosió del jove Pirineu, mentre s'anava aixecant. Aquesta erosió va produir la formació d'importants gruixos de grava, que en consolidar-se han donat lloc als conglomerats que formen els relleus d'aquesta serra. Aquests conglomerats tenen uns 40 milions d'anys i pertanyen a l'Eocè Superior. Alhora, mentre es sedimentaven, han estat replegats en les darreres convulsions del Pirineu. La principal característica geomorfològica de la Serra de Queralt es similar a la de Serra de Picancel. Això és: la presència de relleus abruptes de conglomerats, que en ser més durs han adquirit una forma prominent, en emportar-se les erosions posteriors, als materials més tous que envoltaven els conglomerats, per la qual cosa, aquests destaquen en els paisatges.

Nom del paratge: Queralt. **Situació:** Terme municipal de Berga, molt proper al terme de Castellar del Riu (concretament, a l'antic terme d'Espinalbet). **Situació geològica:** Queralt i la Serra de Queralt es situen, des del punt de mira geològic, a l'extrem septentrional de la Conca de l'Ebre (de la Depressió Geològica de l'Ebre). **Importància geològica:** La Serra de Queralt, igual que la Serra de Picancel (situada més a llevant), constitueix un ventall geològic i forma part d'una clara discordança progressiva, de forma que els materials van variant la seva inclinació, ja que s'han anat formant mentre s'aixecava el Pirineu. **Materials geològics:** Els materials són fonamentalment conglomerats, eminentment calcaris. **Edat de formació:** Els materials pertanyen a l'Eocè Superior i tenen una antiguitat aproximada d'uns 40 milions d'anys. **Curiositats:** Sobre el cim de Queralt, hi ha el santuari de la Mare de Déu de Queralt. Cap a llevant, sobre la continuació d'aquests relleus, més baixos, hi ha el castell de Berga.

Premiats entre els millors
formatges del món

MUNTANYOLA

SABORS QUE IL·LUSIONEN

Avís al consumidor:
El món de productes amb origen permet agafar i identificar
a qualsevol moment el país d'origen dels productes en publicitat, etiquetatge
o etiquetatge.

Un projecte social de:
AMPANS

la xixo

Guimerà, 46

Passeig Pere III, 10

**CENTRE DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA MONTSERRAT**

SLC Manresa – SCC Bages · Passeig de Pere III, 68
Tel. 93 872 17 07 manresa@cpnl.cat
www.facebook.com/SLCdeManresa

Català bàsic per a establiments comercials

Comerços aprenents és un projecte que ofereix al comerç local una formació essencial en llengua catalana per a les persones que fan atenció al públic i parlen molt poc en català. A causa dels seus horaris laborals, aquestes persones no poden assistir a un curs de català i, per això, els tècnics de normalització lingüística es desplacen a la botiga per oferir-los sessions formatives.

Des del 2021, *Comerços aprenents* s'ha desenvolupat, en la fase pilot, en 23 ciutats catalanes. A Manresa, la dependenta de la botiga d'articles de festa La Gresca ha participat en el programa i un tècnic del CNL Montserrat s'ha desplaçat a l'establiment per impartir sessions d'introducció a la llengua oral, practicar diàlegs habituals i facilitar que la dependenta comenci a atendre els clients en català. Han estat deu sessions adaptades al tipus d'establiment i als coneixements de la dependenta, la Yessika, amb l'objectiu de generar més oportunitats d'interacció en català amb la clientela.

El CNL Montserrat ofereix de manera gratuïta aquestes sessions a establiments de menys de tres treballadors. Qualsevol establiment que hi estigui interessat pot posar-se en contacte amb el CNL Montserrat trucant al 93 872 17 07, escrivint a dinamitzacio.manresa@cpnl.cat o consultant el web de Comerços aprenents.

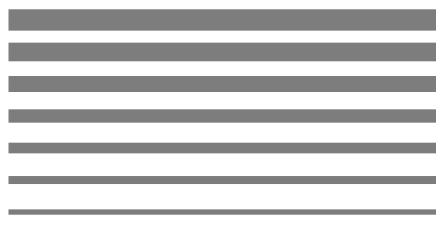
PINTURES LAMINATS DECORACIÓ

MARCS MIRALLS OBRA GRAFICA

Mel. 13 - 08241 MANRESA. Tel. 93 872 65 58

Fax. 93 872 85 93 eltallerscp@gmail.com

Premis Lacetània 2023

de les Arts i la Cultura

Premi
**Revista
Dovella**
per a treballs
de recerca
per a joves

Premi
Plácido
a la producció
cinematogràfica

Premi Beca de Recerca
**Pare Ignasi
Puig i Simon**
a projectes de
recerca sobre la
Manresa ignasiana

Premi
**Josep Maria
Aloy**
de Narrativa jove

Premi
Regió7
de Comunicació

Premi
Litel
de Música

Premi
**Antoni
Esteve**
per a estudis sobre
la Catalunya Central

Premi
**Berenguer
de Montagut**
per a estudis sobre
la Seu de Manresa

Premi
El Galliner
de textos teatrals

Premi
**Consell
Comarcal
del Bages**
a la cultura popular
i tradicional

Premi
**Maria Matilde
Almendros**
al teatre amateur

Premi
**Projecció
artística**
il·lustració

Premi
Empremta
a una iniciativa
personal o
col·lectiva

Els convoquen: Ajuntament de Manresa, Amics de la Seu, Centre d'Estudis del Bages, Cercle Artístic de Manresa, Consell Comarcal del Bages, El Galliner, Lítel.cat, Òmnium Bages-Moianès, Ràdio Manresa i Regió7

Hi col·laboren: Cots i Claret, Família Esteve, FUB-UManresa i Regió7

Ho coordina: **ÒMNIMUM**
LLENGUA CULTURA PAÍS
BAGES-MOIANÈS

TERMINI DE LA PRESENTACIÓ DE TREBALLS: 16 d'octubre de 2023

Conèixer paisatges

Ignasi Cebrian

Paisatges costaners

A

ra que ve l'estiu i la gent comença a anar amunt i avall pel territori, és interessant tenir presents dues eines que ens acosten al turisme paisatgístic. La primera és el Mapa de les unitats de paisatge de Catalunya, elaborat per l'Observatori

del Paisatge. Catalunya té una diversitat natural molt gran, això comporta un diversitat paisatgística semblant. Comparant-la amb altres països de la mateixa mida, com Bèlgica o els Països Baixos, és clar que Catalunya en aquesta qüestió és atípica. Tenim un total de 134 paisatges diferents, dibuixats sobre el mapa, des dels més naturals als més antropitzats. Cada paisatge amb unes característiques pròpies que barregen elements naturals, culturals i simbòlics. Per anar d'un punt a un altre del territori travessarem molts paisatges diferents. Un exemple, de Manresa a Lleida veurem i travessarem el paisatge del Pla del Bages, el de Rubió-Castellat-Pinós, el de Costers de la Segarra, el de Secans de Belianes i d'Ondara i el del Pla d'Urgell. Per saber les característiques de cada espai el mapa inclou una breu descripció orientativa dels paisatges més representatius.

La segona eina, complementària al mapa i amb rerefons

teòric, és la publicació *Carreteres paisatge i turisme. Bases per la definició d'un model a Catalunya*. Les carreteres són una ferida sobre el territori, però també han esdevingut magnífiques plataformes de percepció i gaudi dels paisatges i el territori. Són una via d'accés que ens acosta a la diversitat paisatgística. El mapa del paisatge es desplega en els catàlegs de paisatge de Catalunya. Els 134 paisatges estan relligats perceptivament per les carreteres (i camins) que els travessen. Citant una frase de la publicació: «Les carreteres són els principals visors dels paisatges contemporanis i són alhora creadores d'imaginari».

Moltes iniciatives per potenciar les carreteres com a constructors d'imaginari paisatgístic s'han portat a terme. En destaco dues. La primera són *Les Grans Rutes de Catalunya* (Agència Catalana de Turisme, 2018). Es tracta de sis grans propostes de rutes en cotxe pel conjunt de Catalunya que agrupen les principals destinacions, atractius i activitats turístiques de Catalunya. I la segona, *Itineraris i escapades. Descobreix Catalunya en cotxe* (Agència Catalana de Turisme, 2015). És un opuscle turístic amb un considerable nombre de propostes de rutes i activitats per descobrir la gran varietat de paisatges. N'hi ha d'altres que com aquestes ens inspiren a sortir a la carretera per conèixer nous paisatges.

«Els funcionaris hem hagut de pagar-nos el material d'oficina que fem servir al jutjat de la nostra butxaca»

ALBERT SORIGUERA SERRA

Jordi Sardans
Fotos: Francesc Rubí

Secretari de Justícia, ara lletrat, del Jutjat Social de Manresa durant 52 anys, s'acaba de jubilar, però continua preocupat per l'estat actual dels jutjats, sobretot el Social, per la manca de personal i pels continus canvis de titularitat de la plaça de jutge. Les seves passions han estat la professió de lletrat, el bàsquet, el futbol i la música. Aficionat al jazz, és un fan d'Andrea Motis que segueix quan pot, en directe. Li encanta Pink Floyd. És soci del Barça i seguidor del Bàsquet Manresa.

Com és que diversos membres de la teva família van treballar a Catalunya d'Occident?
—Perquè tenia un tiet que hi havia entrat com a grum fins assolir un dels càrrecs importants de la companyia, des d'on va situar diversos parents: el pare, una cosina... i jo també hi vaig treballar durant tres anys.

—La voluntat era ser magistrat, però què va passar amb el quart torn?

—Està manipulats. És un sistema d'examen per entrar a la justícia en la categoria de magistrat. Tenia els requisits i fa uns 25 anys em vaig presentar davant d'un tribunal que em va fer una entrevista, oficialment sobre els mèrits al·legats, però en realitat decidien qui entrava en funció de si era un dels seus. El que es va examinar abans que jo sabien que el

seu pare era el president d'una Audiència Provincial. Em vaig presentar dues vegades més, amb la mala fortuna que vaig tenir de president del tribunal a DGMT, amb fama de progressista, però en realitat és un dels més grans corruptes que pot tenir l'administració de Justícia. Quan ja se m'havia covat l'arròs va entrar de presidenta Arastey Sahún, una persona correcta i honrada.

—Per què ets crític amb la Conselleria de Justícia de la Generalitat?

—Volen controlar el nomenament d'interins posant entrebanys de tota mena. Fan els seus tripijocs amb els sindicats, que són uns panxacontents. Darrerament, amb la borsa d'interins van tallar tant curt que no en tenien prou per cobrir baixes i vacants. A corre-cuita van agafar gent del carrer, sense cap preparació específica.

—Què passa amb el material d'oficina?

—Hem estat més d'un any sense rebre ni un trist bolígraf Bic; els post-its, un luxe. Els funcionaris hem hagut de pagar-nos el material d'oficina que fem servir al jutjat, de la nostra butxaca. Fa pocs mesos, ens va arribar de la Gerència de Comarques una capsa bastant voluminosa, però només hi havia 2 minigrapadores amb dues capsetes de grapes. Si no tenen prou diners que tornin les competències al Ministeri de Justícia. El sistema informàtic i el de gravació (Arconte 2) són obsolets. Molts polítics no tenen ni idea de res.

Secretari judicial

—Quina ha estat la teva feina com a secretari judicial?

—És com fer de notari que dona fe d'alguna cosa. Abans als judicis tenia una màquina que no feia soroll, pagada per la Generalitat, i sobre la marxa ho anava transcrivint tot. Ara ha canviat i ja no anem als judicis, sinó que es grava tot. Als secretaris els han donat moltes més competències, com ara embargaments i desnonaments, i d'altres les pot delegar a l'oficial. A partir d'un moment determinat, ens van canviar el nom pel de Lletrats de l'Administració de Justícia, amb les mateixes funcions.

—És una avantatge enregistrar els judicis?

—Sí, però no el sistema, perquè cal validar-los electrònicament. Això vol dir que ens obliguen a fer una falsedat documental legal. És a dir, la signatura electrònica l'hem de fer sense haver estat al judici. La darrera setmana hi ha hagut 25 judicis i els he hagut de signar tots. Quan s'acaba el procés em diu que ja no queda res per firmar. Per mi és una falsedat. A més durant el procés hi pot haver algú que canviï alguna cosa, però com ho puc saber? Dono fe d'una gravació a la qual no he assistit, repeteixo. Abans, havia participat en catorze judicis en un dia i ho agafava tot sobre la marxa escrit a màquina i després directament amb l'ordinador.

—Com valoren els canvis que s'han produït en la transició dictadura-democràcia?

—Han estat de cara a la galeria. Penso que la justícia potser funcionava millor en temps de la dictadura. L'únic que va fer canvis significatius va ser Felipe González, que va suprimir les anomenades «astillas de la justicia». És a dir, estelles. A Madrid, aleshores, els jutjats estaven a la plaça Castilla i es coneixien pels jutjats de la plaça de la «astilla». Estava pactat que per tramitar un assumpte el procurador havia de pagar una quantitat perquè la situació funcionés, amb dietes establertes, que permetien abusos. González va treure les estelles. A Manresa, encara es va estar un temps cobrant estelles fins que un procurador es va empenyar; el jutge va prendre declaració a totes les parts i es van suprimir definitivament. González també va suprimir les pòlisses de mutualitat del Registre Civil, que van passar a ser gratuïtes.

—Aquest sistema té alguna relació amb les hores extres?

—Sí, és clar. Va ser pitjor el remei que la malaltia. Així que, un cop suprimides les estelles, els secretaris vam haver d'oferir als funcionaris hores extres, de manera que a més del torn de matí, on es feia la feina administrativa, molts venien a la tarda. Cada sortida extra de tarda significava 500 pessetes. Amb quatre, sortia a compte fer hores extres. Quan González les suprimeix, els funcionaris retornen al seu horari pur i dur i passen a cobrar menys salari. Es queden sense al·licients, tampoc no cobren incentius per productivitat i cada vegada tenen més feina. Ara hi ha tretze jutjats: vuit de primera instància i instrucció; tres penals, un sobre violència domèstica i el social, tots a l'edifici del carrer Arbonès, que avui encara la meitat és buit. Penso que cal anar acostant la justícia a l'administrat.

La macrooficina

—Quina és la resposta de l'Administració de Justícia a aquesta problemàtica?

—Actualment s'intenta tirar endavant una modificació que és una autèntic nyap. És la macrooficina: disposar d'uns cent funcionaris en una mateixa dependència, fent les tramitacions per a tots els jutjats. El més raonable seria fer el contrari: jutjats més petits, amb set-cents assumptes l'any perquè els jutges puguin dictar les sentències, dedicant-hi el temps necessari. Volen tramitar els judicis com si fos una cadena de muntatge, quan el que cal és un treball artesanal. Sí que s'haurien d'implantar uns serveis comuns potents, ja que no pot ser que un auxili judicial vagi a fer una notificació, per exemple al Xup, i en trobi dos o tres

d'altres jutjats a la mateixa zona, amb la manca de recursos existent.

—A Manresa sempre s'ha criticat la falta de jutges. Venen i de seguida se'n van?

—Sí, perquè normalment venen forçosos. Quan acaben les oposicions els donen una plaça que no volien i venen

que els parlin en castellà, perquè si no, hem de portar un intèrpret. De manera que si l'advocat és una mica intel·ligent farà les preguntes en castellà perquè el jutge li dirà que de la meitat de les coses no se'n assabentarà. Hi ha una jutgessa de Madrid que ara està de baixa, però fins ara, quan no entenia les demandes

responsables no ens van concedir cap reforç. Ens van deixar tirats. Tot i així, poc abans de la covid, el jutjat estava bastant recuperat i els acomiadaments i assumptes urgents es despatxaven entre 4 i 6 mesos, i els altres entre 7 i 9.

Covid

—Com vas viure el tema de la covid?

—Ens va tenir confinats un període de tres mesos sense treballar ni fer teletr treball, que no es va poder fer fins més endavant. A diferència d'altres jutjats de Manresa, la nostra jutgessa superior substituïda, que els advocats manresans recordaran prou bé, es va dedicar a suspendre sense sentit, pràcticament tots els judicis que estaven correctament assenyalats i citats. Així, vam estar sis mesos sense fer judicis. Els acomiadaments i altres procediments urgents es van retardar més d'un any i altres processos un any i quatre mesos. Per la pressió de la degana dels jutjats de Manresa i del Col·legi d'Advocats, se la va obligar a dimitir, però en lloc d'acomiar-la definitivament, fent-la fora de la bossa de substituïts, li van donar un jutjat de Barcelona.

—En aquests 52 anys s'ha progressat en la justícia?

—La meua experiència em diu que no suficientment. Fins i tot, penso que hem anat enrere, perquè no s'inverteix en justícia de veritat. Manresa té 13 jutjats i en necessitaria 16. Si els jutges tenen una feina que poden assumir i no la fan, doncs puntada de peu i al carrer.

—Què passa quan alguns conflictes arriben al Tribunal Suprem i al Constitucional?

—D'entrada, els seus Magistrats són nomenats a dit. Els membres del Consell Superior del Poder Judicial es constitueixen en funció del partit guanyador: o la majoria progressista del PSOE o la conservadora del PP. Els partits no nomenen els més bons, sinó aquells que els interessin. Teòricament, els jutges han d'aplicar la jurisprudència del Tribunal Suprem, que en laboral té molt poder per decidir.

—Hi ha una cadena de comandament, així que no ha de ser fàcil desobeir?

—En el jutjat social, moltes sentències

«Durant la covid, la titular del jutjat social va suspendre sense sentit tots els judicis que estaven correctament assenyalats i citats. Vam estar sis mesos sense judicis»

forçosament un temps a Manresa. Ara, a la mínima que el jutge pot marxar, ho aprofita i marxa. Molts són del voltant de Madrid. Aleshores, han d'esperar i estar-se aquí bastant temps de jutges per poder retornar on volen. El sistema funciona per escalafó, on els més antics tenen preferència en general. Com que molta gent no pot anar de seguida als voltants de Madrid, es conformen amb Barcelona perquè cobren més i si tenen la família a la capital de l'Estat, amb l'AVE hi van més ràpid. A Manresa, la veritat és que són molt pocs els que han vingut perquè han volgut.

—Aleshores, també es deu generar el problema del català, oi?

—Sí, però amb excepcions, com el jutge José Manuel del Amo, de Madrid, que parla català i es va adaptar perfectament durant 14 anys a la ciutat com a titular del jutjat de Primera Instància i Instrucció número 1, tot i que després se'n va anar a Barcelona. Era secretari, com jo, va aprovar el tercer torn i ara està a l'Audiència de Barcelona. S'ha adaptat molt bé a Catalunya, fa les sentències en català... Només té un inconvenient: és del Madrid! Quan ve el Madrid de bàsquet demana una entrada darrere la banqueta del Madrid i l'ànima amb la samarreta posada. N'hi ha un altra, Ramon Landa, que la seva dona és metgessa a Manresa i que porta també uns 15 anys a la ciutat, i una degana manresana que també està treballant aquí.

—El problema del català a la justícia manresana és només perquè els jutges són de fora?

—Essencialment, sí. Si fa temps que són aquí es van adaptant. Però si només s'hi estan un any i mig o dos prefereixen

en català, les hi traduïa sense cap problema. Jo en tinc una altra visió: està molt bé que es faci tot en català, però el ciutadà el que vol és una sentència el més ràpid possible, i si s'ha de traduir tot plegat, tardarà més. Per tant, tant li és que la sentència sigui en castellà o en xinès, perquè és clar que la gent el que vol és justícia ràpida. Em sembla molt bé que la Generalitat potenciï el català, però cal anar a l'arrel del problema: la justícia ha de ser ràpida i no ho és.

—Per on van les solucions?

—No em fixaria tant en la qüestió del català, mentre no hi hagi prou catalans que facin oposicions de jutge i mentre no tinguem la independència. De manera que exigiria solucions per exemple davant la manca d'un jutjat social. En aquests moments només n'hi ha un, amb més de 1.100 assumptes anuals, mentre que a Terrassa n'hi ha 3, amb tan sols 600 qüestions l'any.

—Quin és el principal problema de la lentitud de la justícia?

—Que hi ha massa assumptes. El Consell General del Poder Judicial diu que un jutjat social de Manresa no pot ser que passi de les 800 demandes l'any i hauria de tenir 200 execucions. El 2007 van entrar 711 demandes i unes 200 execucions. El jutjat funcionava com un rellotge i els acomiadaments es celebraven a un mes, i els altres assumptes a dos mesos. En plena crisi econòmica, el 2009, van entrar 1.422 demandes i 500 execucions. El jutjat es va col·lapsar. Per pal·liar-ho, fèiem tandes de 30 judicis diaris, dos o tres dies a la setmana, però les execucions es disparaven i en teníem unes 800 per tramitar. Durant cinc anys ho vam passar molt malament i els

es recorren a la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Després es pot recórrer al Tribunal Suprem, llevat que t'hagin vulnerat drets fonamentals, en què es pot anar al Constitucional i al TJUE.

—El jutges Llarena i Marchena poden haver estat prevaricadors?

—Crec que de vegades tant Llarena com Marchena estan quasi al límit de la prevaricació. Marchena va poder prevaricar perquè fins que no s'ha acabat un judici no es pot fer la sentència, però ell, les estones en què no tenia judici, ja estava dictant la sentència: primer els condemnava per la pena més gran que era la rebel·lió, i després va condemnar per sedició. En la Sentèn-

cia final apareixia encara per rebel·lió. Després, quan l'advocat de l'Estat va parlar de sedició, Marchena es va veure obligat a rectificar, però com que era tan llarga la sentència s'hi va deixar algunes rebel·lions. Veurem, a Puigdemont i els altres què els passarà, perquè de moment va passant el temps. Aquests jutges són els que van aprovar les oposicions coincidint amb la mort de Franco i ara estan a dalt de tot.

—Has publicat tres llibres. De què va *Ejecución provisional en lo laboral*?

—El tenen dins la biblioteca del Tribunal Suprem. Quan es dicta una sentència, però es fa un recurs, no es pot executar definitivament perquè no és ferma i mentrestant es pot demanar

l'execució provisional. Quan la sentència és ferma aleshores ja s'executa.

—I *Recargo de prestaciones*? També de tema laboral?

—Sí. Porta el subtítol d'*El laberinto del Minotauro*, que fa esment a la complicació de la qüestió. Quan hi ha un accident de treball amb lesions, normalment la Seguretat Social les paga, per exemple una invalidesa permanent total. Si l'accident és per culpa de l'empresa, perquè mancaven mesures de seguretat, la inspecció obre un acte per veure si cal un recàrrec de prestacions, que dictarà l'INSS per mitjà d'una resolució. Si aquesta és afirmativa suposarà un recàrrec del 30 al 50% i es condemnarà l'empresa, llevat que es declari insolvent.

el perfil

lbert Soriguera neix a Manresa el 2 de juliol de 1951. S'acaba de jubilar justament ara que ha fet 72 anys, com a lletrat de l'Administració de Justícia, del Jutjat Social de Manresa. En total, 52 anys i 8 mesos.

Recorda que va començar a la baixada de la Seu, però al cap de poc els van passar als Infants per remodelar l'edifici, on van retornar. Els seus avis provenien de Biosca, però el pare, Francisco, és manresà i va treballar a Postes y Madeiras i després va ser mecànic dels autobusos de la línia Manresa-Berga. Més tard va estar a la Constructora Fornells i a Catalana Occident, on feia el manteniment de l'edifici que la companyia encara té al Passeig, fins a la jubilació. La mare, Miracle, que era modista, també és manresana. Té una germana que també va treballar a Catalana Occident, com ell, que s'hi va estar dels 15 als 18 anys.

Va fer els primers estudis a l'Acadèmia Almi de la placeta on comença el carrer d'en Botí, al carrer Sant Miquel, la primària a l'Escola Renaixença i després a l'institut Lluís de Peguera, fins al COU. Va estudiar la carrera de Dret, a la Universitat Central de Barcelona. Va aprovar els exàmens per a procurador dels Tribunals, tot i que no ha exercit mai en aquesta branca jurídica. Va jugar a bàsquet amb el CB Manresa, a la Pista Castell, com a base, malgrat la seva estatura. Ha practicat l'esport de la cistella fins ara. És la seva passió, i també el futbol i la música. És un fan d'Andrea Motis, que segueix sempre que pot, en directe, i li encanta Pink Floyd. Encara avui adquireix música a través de la xarxa. És soci del Barça i seguidor del Manresa de bàsquet.

Professionalment, amb 18 anys, va passar unes oposicions com a auxiliar. Als 21 va entrar d'oficial i als 26 com a secretari judicial, actualment lletrat de l'Administració de Justí-

cia. Quan va intentar passar a magistrat pel quart torn no li ho van permetre, perquè «no tenia contactes polítics», diu. Tampoc no va passar unes oposicions a tècnic general de l'Administració a l'Ajuntament de Manresa, «perquè no estava endollat i em van dir que tots els altres sí que ho estaven. Mentre exposava el tema, recordo perfectament com entre els membres del tribunal s'estaven explicant acudits». Era l'any en què va entrar-hi la seva amiga Maria Àngels Clotet. Apassionat de la seva feina, ha viscut el creixement del dret social, les diferents modificacions de la llei tant substantiva com processal. Discret, però sempre disposat a donar un cop de mà per millorar el seu entorn laboral, ha publicat 3 llibres: El 1995 va fer un volum de dret civil dins del Brocà-Majada, sobre jurisprudència del dret processal civil en desnonaments, execucions, reclamacions i compra-vendes. El 2004, publica *Ejecución provisional en lo laboral*. El 2007 va obtenir el primer lloc dels premis Centro de Estudios Financieros de Madrid (CEF), amb què va guanyar 9.000 euros. El 2013 publica *Recargo de prestaciones. El laberinto del Minotauro*. Té a punt per publicar un altre sobre *Extinció de la relació laboral: punts crítics i la seva execució*, on demostra, basant-se en la jurisprudència, que «la justícia no funciona». Li queda pendent fer un llibre d'anècdotes.

Petricor

Petricor és l'olor de la primera pluja després d'un temps de sequera. L'aigua, el sol i la natura són els elements principals en aquesta obra, així com els colors vius.

Obra exposada al Cercle Artístic de Manresa, el passat mes de maig de 2023

Autor: Aina Sallés Perramón Títol: Porta de casa Tècnica: Acrílic 2023

Amb ells va començar tot

Des de fa 40 anys, Xàldiga organitza el correfoc de la Festa Major, una tradició que es remunta a l'agost de 1982.

Jordi Estrada

Devia ser cap al mes de maig», recorda Pep Soler, un dels futurs impulsors del primer correfoc. En una reunió a l'Ajuntament amb Teresa Vilajeliu, aleshores regidora de Cultura, aquesta va proposar al grup d'animació Setrill l'organització d'una cercavila amb foc per la Festa Major, a l'estil del que s'estava fent a Barcelona, des de feia tres anys, amb molt d'èxit i participació. Inicialment l'encàrrec consistia a coordinar-ne l'organització, a partir de la contractació de colles i grups forans. Però no va caldre, perquè tant Pep Soler de Rialles com Jordi Lleyda de Setrill van acordar entomar el repte, i més quan a Soler feia temps que li rondava pel cap «la idea de muntar a la plaça de l'ajuntament un aquelarre amb bruixes, evolucions aèries i molt de foc». Soler recorda com tot va ser molt ràpid i apassionant: «A base del boca-orella, de seguida s'hi va afegir gent que venia del món de l'animació infantil, del món associatiu de barri, de l'àmbit excursionista... Va ser una explosió. Tothom tenia ganes de participar, fer-hi aportacions... i s'escoltava a tothom. En només tres mesos vam aplegar més de dos-cents voluntaris i, aquell estiu, ningú no va marxar de vacances».

Mentre Soler va assumir la tasca d'aglutinar voluntaris i la coordinació, Jordi Lleyda i Neus Serra van ocupar-se de la imatgeria, i ells mateixos van dissenyar les primeres màscares dels tres tipus de dimonis, inspirats en la mitologia del foc i les tradicions mediterrànies: els capgirells (meitat dona, meitat monstre), les fogueres (en representació de la foguera de sant Joan) i els moixogants (ocells de foc). En aquell primer correfoc, Carme Sangrà va confeccionar els vestits, a partir d'uns dissenys previs del Setrill, i Lluís Toran va posar música al ball de dimonis. En la coreografia dels balls va col·laborar-hi Agustí Ros, actor i ballarí que, en aquells moments, ja havia fet creacions coreogràfiques per a Dagoll Dagom i el Teatre Lliure. Tampoc no va faltar-hi una representació primigènia del bestiari: el Coll-llarg, un tipus de mulassa molt bellugadissa i imprevisible; el Nas de Sutge, cobert de tires de robes de colors; i un drac mòbil, cedit per l'Associació de Veïns de Vic-Remei. De la pirotècnia se'n va ocupar Josep Maria Melenchon, de Rialles. Segons explica Soler, «vam anar-la a buscar amb cotxes particulars a Sitges i la guardàvem a casa». Reconeix una certa inconsciència a l'hora de manipular grans quantitats de pirotècnia sense seguir cap mesura ni formació prèvia:

«Això avui seria impensable, però eren uns altres temps i a tots ens movien les ganes de fer coses, i les fèiem».

I va arribar el primer correfoc, que s'havia de fer a l'inici de la Festa Major, però es va haver d'ajornar fins al dia de la cloenda, a causa de la pluja. Amb tot, l'endemà del dia previst inicialment, la *Gazeta de Manresa* va publicar en portada aquest comentari, com si efectivament s'hagués celebrat: «La noche de ayer estuvo caracterizada por el fuego y la animación, gracias a un Correfoc que resultó muy participado, principalmente por la juventud». I així va ser, però tres dies després. El diari *Regió7* del dia 2 de setembre va publicar una extensa crònica de Jordi Pascual, titulada *El correfoc encengué l'èstusiasme*, on es deia que «els dracs i els dimonis no van donar l'abast a socarrimar tota aquella multitud».

Aparició de Xàldiga

En comprovar que el resultat havia estat tan satisfactori, al llarg de la tardor s'acorda crear una entitat, que en els primers tres anys presidirà el principal impulsor, Pep Soler, i s'ubicarà a l'església dels Infants. Algú va comentar que a Solsona, de les guspies en deien xàldigues, i d'aquí ve el nom de l'entitat, constituïda com a taller de festes. De cara a

properes edicions del correfoc es decideix estructurar la festa en dos actes: la Mostra i el Correfoc. La Mostra, com a espectacle teatral i pirotècnic previ a la Festa Major, amb la funció de presentar figures noves davant un públic espectador, i el Correfoc, participatiu, amb salts i foc, com a acte de cloenda.

Segons explica Marc Torras, membre cofundador de Xàldiga, historiador i director de l'Arxiu Comarcal del Bages, també es va elaborar un projecte d'ampliació del bestiari, prenent com a model diverses figures de la imatgeria tradicional manresana, i se'n van crear de noves. Com a precedents del correfoc manresà, Torras assenyala els antecedents locals (als segles XVII i XVIII, la Mulassa, el drac i els dimonis acompanyaven les processons de Corpus, tot obrint pas a la comitiva), els antecedents de país (la Patum i els balls de diables del Penedès) i, com a antecedent més proper, la Trobada de Dracs i Diables celebrada a Barcelona per la Mercè de 1979.

El potencial d'un grup nombrós de jovevent amb empena va fer que Xàldiga s'impliqués també en l'organització d'altres actes i festes de la ciutat. A més a més de consolidar el correfoc, amb la incorporació de noves seccions (els tabalers, els histrions, els diablons i els tabalons, a fi d'obrir la participació a les generacions més joves...), l'ampliació del recorregut,

Equip impulsor de Xàldiga. Drets: Joan Forns, Roser Flotats, Marc Torras, Joan Oliveras, Pep Soler i Jordi Purti. Agenollats: Josep M. Melenchon, Domènec Forns i Ramon Trujillo (arxiu particular Pep Soler)

la Moscada infantil i un programa de creació de noves figures i personatges), Xàldiga va impulsar i assumir l'organització del Correigua, i participa habitualment en la Fira de l'Aixada, la Festa de la Llum, el Passatge del Terror, el Carnestoltes infantil, la cavalcada de Reis, etc. D'altra banda, el grup de diables i els tabalers, creat l'any 1986, actuen en actes d'arreu i fora de Catalunya.

Un bestiari propi

Preguntat sobre què diferencia el cor-

refoc manresà de la resta de correfocs que avui dia se fan arreu, Soler és taxatiu: «La diferència és que, mentre a altres llocs llogaven colles de fora, aquí ens ho vam fer tot nosaltres». I aquest tot inclou també els dracs, en la fabricació dels quals al llarg dels anys van intervenir gent i col·lectius diversos. Després dels dracs del primer any, en la segona convocatòria van afegir-s'hi la Víbria i el Bou. La Víbria era inspirada en el drac femella de la llegenda de Sant Jordi, segons la tradició barce-

LLIBRERIA – PAPERERIA

RUBIRALTA

100 anys

Born, 24

08241 Manresa

Tel. 938724130

rubiralta24@hotmail.com

parcir

EDICIONS SELECTES

LLIBRES PARCIR

Àngel Guimerà, 74

08241 Manresa

Tel. 93 873 38 82

www.parcir.com

parcir@parcir.com

lonina, i el Bou procedia d'una figura que havia existit a Manresa, a finals del segle XIX, i que feia la seva aparició per la Festa Major, en acabat el castell de focs (anomenat així perquè adoptava la forma d'un castell, aclareix Torras). Ara bé, en aquest Bou no li busqueu la cara d'un bòvid. Tenint en compte la tradició tèxtil de la ciutat i la comarca, s'opta per construir un drac a partir de dues peces creuades d'un teler de vetes, un estri ideat per Domènec Forns i que possibilita carregar-lo amb molta pirotècnia. Posteriorment, s'hi sumen el Drac, de coll tort i cap girat; la Mulassa i el Drac Nou o Asmodeu. L'última incorporació va ser la Gàrgola, estrenada fa vint anys, durant la Festa de l'Aixada.

Quaranta anys després

Com cada estiu, Xàldiga tornarà a encendre la metxa del correfoc. «El que no farem serà el correaigua», anuncia

Pilar Egea, presidenta de l'entitat. En temps de sequera, tot estalvi d'aigua és poc. Però, per la Fira Mediterrània estrenaran el Correllum, un muntatge teatral amb làser i fum, realitzat conjuntament amb Bàcum, una productora d'espectacles de dansa, música i multimèdia de Barcelona. «Tot aquest dinamisme no seria possible sense la participació de més de quatre-cents socis», comenta Lisbeth Gómez, que subratlla la importància del relleu generacional: «Molt del jovent que forma part de la secció infantil hi és per tradició familiar». I ella mateixa es posa com a exemple. També destaca que a Xàldiga «tant pots trobar-hi menors de deu anys com adults de setanta». I afegeix: «Tothom aprèn de tothom, i a l'hora d'actuar al correfoc no es fa cap distinció entre el fet de ser home o dona: si tu t'hi veus amb cor, endavant. Tant és que siguis home, dona, jove o gran».

Carles Casado, veterà xaldiguer i cap de Nas de Sutge, constata que «abans el bestiar era més pesant, i això podia significar un condicionant; però a mesura que les figures s'han anat renovant amb nous materials més lleugers, carregar les bèsties ara és més a l'abast de tothom». D'altra banda, Gómez fa notar que «malgrat la predisposició de Xàldiga per acollir també els novins, hi ha cultures a les quals els fa un gran respecte el tema del foc, tot i que el dia de la Mostra els veus participar i gaudir com a espectadors». Assegurats la continuïtat i el dinamisme de l'entitat, els seus capdavaners es proposen ara potenciar la presència de les activitats a les xarxes, com a via per incidir més en el jovent; i habilitar el local de manera que els escolars puguin visitar-ne les instal·lacions i el bestiar, exposat fins al 10 de juliol al Casino, amb motiu de l'exposició commemorativa dels 40 anys de Xàldiga.

lèxic a la manresana

Esquilet

Jaume Puig

En el reportatge que vam publicar en aquesta revista l'abril del 2020, parlàvem de l'existència del mot *esquilet*, forma no recollida al diccionari normatiu, equivalent a esquilador, que Carles Riera, lingüista i sacerdot moianès havia inclòs en el seu treball *Caracterització de l'idiòlecte d'un parlant de Moià*. Efectivament, el nom del carrer dels Esquilets, oficialment Sant Joan Baptista de la Salle, és testimoni de l'espai que hi havia hagut per esquilar el bestiar.

Segons explicava l'historiador Francesc Comas en un ple municipal l'any 2015, el nom prové de la pràctica d'esquilar animals que es va portar a terme en aquest carrer, fins a finals del segle XIX. El carrer, com l'actual tram superior, es va passar a dir dels Infants i amb el franquisme aquest nom es va castellanitzar fins que el 1950 l'Ajuntament aprovà anomenar-lo San Juan Bautista de la Salle, en reconeixement a l'orde que portava 40 anys a Manresa en el món de l'educació. Amb tot, Comas recordava que la nomenclatura popular dels Esquilets té més de 170 anys d'antiguitat.

Tot i que el gran Diccionari Català-Valencià-Balear només

recull el mot amb els significats de: «escarador o aprenent de l'ofici de taper» o bé «el noi que recull i arregla les tires de les màquines de fer discos de suro posant-les en les fustes» i també «noi molt viu, deixondit, mal d'enganyar», que situa a l'Empordà, és evident que el mot era ben viu a Manresa com a sinònim d'esquilador. I de fet a la comarca hi ha també el record de persones anomenades *esquilets*, pel seu ofici de xolladors d'ovelles.

Podeu fer arribar les vostres aportacions a elpou@elpou.cat o via Twitter, amb l'etiqueta [#bagesisme](https://twitter.com/bagesisme).

Arc de triomf efímer a la plaça Major (1860)

J. S. Foto: Biblioteca Nacional de España

Segons els responsables de la Biblioteca Nacional de España, es tractaria d'una fotografia d'uns 38 per 33 centímetres, amb la tècnica de paper albúmina sobre cartolina, feta segons sembla, el 1860 i signada per Charles Clifford, ja sigui perquè n'és l'autor o perquè la va comprar. A la part superior del suport hi ha una corona impresa. La fotografia està publicada en l'obra *Recuerdos fotográficos del viaje de SS.MM.-y AA.RR. a las Islas Baleares, Cataluña y Aragón*. Tot i així, no se sap del cert si Clifford va viatjar a Manresa el 1860, i, per tant, podria ser que l'hagués encarregat a un altre fotògraf. Segons un expert, Clifford aconseguia que les persones s'estiguessin quietes uns minuts per sortir ben definides en la imatge, però en aquest cas, s'observa que són molt pocs els personatges que han quedat ben definits. Tot just els de la primera fila i un sastre que hi ha al balcó de la primera planta de l'esquerra de la foto.

A la part central de la imatge, es veu un arc de triomf efímer, probablement fet de fusta i folrat de vegetació al voltant, en el qual destaquen quatre elements. A banda i banda de l'arc hi ha dos obeliscs adossats amb una base rectangular que conté les següents inscripcions, el de l'esquerra, «La junta directiva de la Acequia a SS.MM. y AA.» i el de la dreta, «La Subdelegación del Instituto Agrícola a SS.MM. y AA.». Davant dels obeliscs, a l'esquerra, hi ha un conjunt d'eines agrícoles destinades al cereal com garbells, forques, rastells i fanga; a la dreta, eines relacionades amb la vinya, amb l'alambí al capdavant. Just a sobre l'arc, hi ha un cartell amb grans lletres amb relleu on es llegeix: «Los agricultores á SS.MM. y AA.». El conjunt es corona amb un gran escut de la ciutat. Sota l'arc hi ha un conjunt d'homes, alguns amb vestit burgès i barret de copa i altres amb roba i barrets més propis dels pagesos.

Pel que fa al fons, a la dreta veiem el carrer Sobrerroca, amb moltes cases amb persianes i tendals. El que es veu millor és l'edifici que fa cantonada amb Cap del Rec, amb un gran finestral al quart pis (avui convertit en balcó) típic

dels obradors vetaires. Al darrera de l'arc s'aprecien cinc edificis de la part nord de la plaça Major, que encara es conserven. D'esquerra a dreta, en el primer s'hi pot llegir el rètol d'un sastre i un tendal que arriba pràcticament al paviment. El segon és un edifici estret amb uns esgrafats característics on es pot llegir que és de 1836. El tercer, l'actual adrogueria Ferrer, el quart la farmàcia del mateix propietari, també amb tendals i al costat s'aprecia el pas de vianants cap a la Capella de Sant Ignasi Malalt; i el cinquè, que fa cantonada amb Cap del Rec, té la façana canviada. A la part superior dels edificis es veuen cornises en les quals destaquen els llargs tubs de desguàs de les terrasses i les seves baranes de ferro. Sobre les terrasses podem observar petites edificacions. A la part inferior de la fotografia s'aprecia bé l'empedrat històric de la plaça.

www.guiamanresa.com

GUIA CULTURAL, SOCIAL I COMERCIAL DE MANRESA I LA CATALUNYA CENTRAL

propostes

CINEMA. Jordi Casas

Cinema d'estiu

En la cartellera estiuenca abunden els *blockbusters* de Hollywood, però també hi podem trobar propostes nacionals de to més reposat i agradable. És el cas d'*Esperando a Dalí*, de David Pujol, que es va poder veure al passat BCN Film Fest. Ambientada en els últims anys del franquisme, dos germans han de fugir de Barcelona per les seves implicacions polítiques. Troben feina al Surreal, un restaurant de Cadaqués regentat per un francès obsessionat amb l'objectiu que el seu admirat Salvador Dalí visiti el negoci. La presència dels dos germans trastocarà les relacions entre el personal del restaurant, una comunitat *hippie* i la Guàrdia Civil, tot plegat en un entorn privilegiat on es comença a olorar l'arribada de nous temps. L'ampli repartiment compta amb cares conegudes com Ivan Massagué, Pol López, Vicky Peña, Paco Tous, Pep Cruz i el francès José Garcia. L'estrena comercial d'*Esperando a Dalí* està prevista per al 14 de juliol.

ART. Maria Camp

El Forn de la Calç

En aquests mesos d'estiu que ara encetem us proposem apropar-vos fins al Centre d'Art i Sostenibilitat El Forn de la Calç, de Calders, un antic forn de calç, enmig del bosc, on trobem un centre d'art contemporani amb propostes sempre vinculades a la sostenibilitat i el territori. Ara, i fins al 15 de juliol, hi trobareu dues exposicions: *Cartes a una nimfa*, de Paula Vicente Puiggròs, i *Matar la cal; dando lugar a la Laris*, de Cristina González Paños. I a partir del 22 de juliol i fins al 7 de setembre, una mostra de la creació artística amb vímet de Joan Vilageliu. Peces que, com ell diu, comencen amb un feix de vímet molls que va teixint, a vegades amb una idea al cap i altres no, fent pujar la peça, obrint-la o tancant-la i jugant amb els gruixos del vímet i dels muntants. I, sense sortir de Manresa, fins a mig juliol podeu visitar l'exposició *Enderroc* a la cafeteria Casa Agnès, al carrer del Bisbe Comes, on, a partir de l'enderrocament d'un edifici al barri de Vic-Remei, Eva Cardona, Marta Casas, Ferran Costa i Sofia Gómez construeixen històries figuratives i abstractes sobre l'espai buit que hi ha quedat.

MÚSICA. Marc Vilanova

Estiu de tributs i festes majors

Pendents de conèixer el cartell oficial de la Festa Major, volem destacar el cicle de concerts de bandes de tribut que l'espai musical Voilà ha programat per refrescar aquests mesos de tanta calor, i que de ben segur farà les delícies dels fans de les cançons del pop i del rock de sempre, tant estatal com internacional. Tots els concerts es faran a la torre Lluvià. Entre algunes de les bandes tribut que protagonitzaran el cicle, volem destacar les de La oreja de Van Gogh (dijous, 13 de juliol, 21 h), El último de la fila (dijous, 20 de juliol, 21 h), Hombres G (dijous, 27 de juliol, 21 h) i Pink Floyd (dijous, 10 d'agost, 21 h). Sense canviar d'espai, us recomanem el concert que el cantautor mallorquí Tomeu Penya farà per presentar el seu darrer treball discogràfic, *Natura*, i en una nova visita, compartir amb els seguidors la seva habitual mescla de proximitat, humor i les sonoritats característiques de la conca mediterrània (dijous, 3 d'agost, 21 h).

VINS. Marc Maldonado, sommelier de l'Oller del Mas

Especial Carinyena 2018 La Masia

El procés ancestral de collir a mà durant la lluna gibosa minvant, és utilitzat per a l'elaboració d'aquest vi. Raïm collit a mà amb selecció prèvia dels ceps amb menys càrrega natural. Maceració prefermentativa de 6 dies i posterior fermentació espontània de 18 dies, respectant el procés al màxim. Vi sense clarificar. La Masia, parcel·la única i admirable, en forma d'amfiteatre, on les terrasses de pedra seca serpentegen envoltades de bosc i natura, produeix un raïm excepcional. Aquest vi reflecteix la màgia d'un indret únic, encarat a Montserrat i amb una altura que copsa el sentit la vista. Una carinyena amb criança en bota de roure Slavonia de 500 litres i ou de ciment durant quinze mesos i trenta mesos reposant a l'ampolla. Embotellat esperant que la lluna s'anés apagant, diuen que és positiu per conservar-lo. Producció de 642 ampolles d'una carinyena única i fresca al Bages provinent d'una anyada marcada per una alta pluviometria. Un vi que sorgeix i que ens aporta la sensació de lligam i vincle amb el nostre territori. És el resultat de la màgia del nostre paisatge únic.

Preu de venda: 280 euros

La fàbrica Torrents, seu de Regió7

Lluís Virós. Foto: Francesc Rubí

PER SABER-NE MÉS:

- Josep Camprubi: *Fàbriques i empreses. 10 anys de reportatges a Regió7. 1984-1994*, Fundació Caixa Manresa, Manresa, 1994.
- Esteve Serra, Lluís Virós, Lucía Juárez i Jaume Serra, *Estudi per a la creació de rutes del patrimoni industrial de Manresa*, treball inèdit per a l'Oficina de Turisme de Manresa, 2007.

Entre els anys trenta i quaranta del segle passat, l'àrea delimitada per les vies i l'estació de Manresa Alta dels Ferrocarrils Catalans, la carretera de Vic i la de Santpedor era un eixample industrial en plena construcció amb fàbriques tèxtils com aquesta de 1942, al carrer de sant Antoni Maria Claret, d'estil industrial tradicional. Des dels anys noranta, la zona s'està convertint en residencial i l'any 1990 l'edifici es va rehabilitar íntegrament.

És un edifici industrial de planta baixa semisoterrada, dos pisos i unes golfes sota coberta. La façana té una composició equilibrada i simètrica, amb cinc obertures per planta en forma de grans finestres, tres de molt grans a la part central i dues finestres verticals a les bandes. La forma dels finestres, amb estructura

metàl·lica que mostra la nova distribució de pisos, i amb vidres reflectants, és la mostra més evident de la rehabilitació de 1990. A les golfes també hi ha quatre finestres adaptades a la forma de la teulada i dues torres a banda i banda. El parament del mur és d'obra vista de maó i dona a la façana una estètica pràctica i industrial que només es veu alterada per elements decoratius influïts pel Noucentisme: la cornisa que corona l'edifici, les línies d'impota entre la planta baixa i la primera i entre la segona i la tercera i la col·locació dels maons en vertical a sobre de les obertures. Però l'element més interessant és el gran fris format per prop de 450 rajoles ceràmiques que mostra el nom de la indústria. El text i les imatges es reproduïen per mitjà dels punts de color com els que s'utilitzen per fer els teixits de jacquard, obra de Fills de Bernat Martí i Orlandis, una empresa de ceràmica d'origen valencià. Als costats hi ha escuts de Manresa i al mig s'hi llegeix

«Fca. de tejidos M. Torrents». Al mig del nom, hi ha la imatge de la marca amb Romeu i Julieta. L'estructura interior està feta amb columnes de ciment i amb grans bigues d'acer agrupades de dues en dues, entre les quals hi ha voltes catalanes o de maó de pla tibet, reforçades amb tirants transversals.

Forma part del catàleg de Manresa, amb protecció parcial, perquè manté la tipologia industrial de la zona i pel valor dels elements decoratius. La fàbrica fou construïda per Marià Torrents per ampliar la capacitat productiva de la seva empresa, però en pocs anys, el 1953, va fer suspensió de pagaments i va fer fallida el 1955. L'edifici va estar en desús fins que el 1975 s'hi instal·là Humet Tèxtil SA, que va tancar l'any següent. Des de 1990 és la redacció de *Regió7*.

Llorenç Capdevila

Eudald Tomasa

Les Degollades

L'estiu i, sobretot, el temps vagarós que va associat a les vacances, convida a fer balanç d'allò llegit en la darrera temporada i compartir-ho. I sempre ve de gust recomanar literatura de proximitat, allò que en diuen de km 0, que, en el meu cas –ho confesso–, sovint coincideix amb allò que han publicat alguns amics.

Darrerament, he dedicat més d'una pàgina a les novel·les, totes elles esplèndides, de Xavier Mas Craviotto (*La pell del món*), Joan Jordi Miralles (*Triomfador*) o Jeroni Muñoz (*Salt de plens*). Un altre llibre molt recomanable, que podria omplir alguna hora de plaent lectura aquest estiu és *Les Degollades de Folgueroles* (1858). Un crim de violència masclista de ressò internacional (Museu del Ter), del manresà Joan Vilamala. Es tracta de la minuciosa reconstrucció d'un crim real, molt ben documentada i acompanyada d'un bon grapat de romanços de l'època, reculls de premsa, correspondència i documentació de tota mena. El 21 d'agost de 1858, sis noies de Folgueroles que tornaven de treballar a la fàbrica van ser sorpreses per dos homes que les havien seguit, se les van endur a un lloc apartat i les van apunyal·lar. Tres d'elles van resultar mortes. Una de les supervivents va poder donar l'alerta i, després d'una llarga persecució, van atrapar els culpables, que van ser executats al mateix lloc on havien comès el crim. La motivació que els havia conduït a cometre un acte tan atroç era que una de les noies havia rebutjat un dels assassins la setmana anterior, durant la festa major de Folgueroles.

Vilamala era la persona indicada per escriure aquest llibre: perquè és d'origen folguerolenc, perquè una de les víctimes era la seva besàvia, perquè ja ha demostrat en altres obres que és un bon documentalista i perquè coneix a la perfecció el món de les auques –naturalment, el llibre inclou la que ell mateix va dedicar a les Degollades– i els romanços, que van ser la principal font de difusió del cas a la seva època. I l'interès ha arribat als nostres dies. Fins i tot, l'aparició del llibre va fer que el programa *Crim*s, de Catalunya Ràdio, s'interessés pel cas, i no fa gaire en va fer un episodi que es pot recuperar en *podcast*.

Ubi sunt

Fa uns dies llegia un article de Jordi Sardans, publicat ja fa anys, on posava en qüestió la galeria de manresans il·lustres per ser una galeria de personatges reaccionaris escol·lits pel seu perfil ideològic. Coincideixo amb ell que la vida d'algunes d'aquestes persones dista molt de ser modèlica (el capellà trabucaire Canonge Muntanyà, o el carlí Maurici Carrió, per exemple), i en tot cas molts són personatges mítics enaltits no tant pel que van fer, sinó pel que signifiquen en la mitologia heroica fomentada per una historiografia conservadora. Personatges amb olor de resclosit, consolidats per mossèn Gasol, cronista de la ciutat durant dècades (que no desdiria si se l'incorporés a l'esmentada galeria). Per això ens podem fer la pregunta: on són aquelles persones, en la memòria reconstruïda, que, gràcies al seu talent, o el seu esforç, van ajudar a transformar la ciutat i mereixerien un lloc preferent en la memòria local?

Erques Torres

A l'edat mitjana hi ha unes persones cabdals per al nostre *paisatge* actual, que es diuen Berenguer de Montagut i Guillem Catà. El darrer, va ser l'enginyer que va dissenyar el canal de la Séquia (que, com a mínim, és recordat pel nom d'un institut de secundària). Montagut va ser l'arquitecte de les esglésies de la Seu i del Carme, i del Pont Nou, i es faria cèlebre amb la construcció de la catedral de Mallorca i de Santa Maria del Mar. Cap dels dos va néixer a Manresa (des de quan això és el que importa en la història del fets?), però van contribuir que Manresa fos una ciutat molt rellevant per a la Catalunya que liderava la Mediterrània. Que Montagut posi nom a un carrer discretet, travessar de l'Arquitecte Gaudí, no és important en si mateix. Però sí que és un símptoma que la ciutat no privilegia prou el talent o l'excel·lència en la seva memòria. En el seu moment, en una ciutat medieval, una classe dirigent que tenia una idea de ciutat clara i ambiciosa va triar els millors per construir el futur. La memòria ens fa de mirall per poder concebre el futur. I estaria bé que aquest futur estigués a l'alçada del talent i l'impenta dels que van construir la ciutat gòtica que encara en determina el paisatge urbà.

EL CUL DEL POU

NÚM. 305

L'IMPULS PER A MANRESA

CLARET & GUBIANAS 2023

Joan Vila i Jesús Alonso han aterrat a l'Ajuntament com a regidors. Poc que s'ho pensaven. I, a més, en les àrees que ocuparan, entomen patates ben calentones del futur de Manresa, en què els caldrà demostrar que no són com aquells «que es col·loquen als partits» per ocupar càrrecs i no fotre ni l'ou. Alonso tindrà la taula curulla de temes relacionats amb el centre històric i moltes qüestions que, no és pas que no puguin ajornar ni un dia més, és que havien d'estar fetes ahir. Qui diu ahir, diu, com a mínim, fa una dècada. L'animem a agafar el brau per les banyes i entomar-ho amb energia. A la ciutat li calen decisions ràpides i molts encerts.

Pel que fa a Joan Vila, l'alcalde que és presentava amb el bagatge de la gestió des de l'àmbit privat –continuant amb els síms taurins– ara veurà els toros des de l'altra banda de la barrera i haurà de rebre *amb els braços oberts* aquells qui vulguin aterrar a Manresa i fer-hi negoci. Generalment amb la màxima del capitalisme més cruent: mínima inversió i màxim rendiment. I, és clar, per destriar bé el gra de la palla cal no posar massa bastons a les rodes a qui ve amb *pasta fresca*, però també, alhora, saber garbellar i no obrir les portes a qualsevol xitxarell que duri quatre dies havent trincat ajudes municipals. Una empresa difícil. En tot cas, apa, vinça, que Manresa sí que necessita un bon impuls.

Que la pluja no sap ploure
és una realitat.
Plou ben poc i de vegades
quan ho fa, fa disbarats.
No en va ja diu la dita:
‘Sempre plou sobre mullat’.
Però l’endemà un nou dia
ve, i després de l’enrenou
tothom rutlla com pertoca
i curem tot el que cou.
Talment com passa amb la vida
després de les eleccions
com hem vist fa quatre dies:
ens toca entomar el *marron*.
I per postres, sant tornem-hi.
Ja heu sospesat les opcions?
Segadors, esmolem l’eina!,
que no en manquen pas raons.

‘Segadors de Catalunya,
apreneu-ne de segar;
que en venen de terra llunya
i us en volen ensenyar’.

Això llegeixo en un llibre
d’un autor de fa alguns anys,
el dramaturg Conrat Roure,
seguidor de l’Almirall,
que afegeix els següents versos
una mica més avall:
‘Segadors, no vulgueu ara
que us vinguin a dar lliçons,
no haveu d’abaixar la cara
per ardis ni braus minyons.
Tot l’any penseu amb desfici
que us arribi el mes de juny;
puix es tracta de l’ofici,
segadors, la falç al puny.
Vinga l’eina
i a la feina;
si algú cau que Déu l’ajuti!
La segada
començada...
qui gemega ja ha rebut.’

Tinguem doncs la lliçó apresada
i no fem un pas en fals.
Mostrem amb la papereta
quin és el nostre ideal,
per més que a cada bugada
arrisquem perdre un llençol.
Posem a ratlla els franquistes,
els hereus del Cara al sol,
i aquells que criminalitzen
el nostre alliberament
nacional i democràtic,
pacifista cent per cent.
Ben segur que tard o d’hora
ens en sortirem. Amén.

EL PASSEJADOR DE GOSSOS

Qui no coneix l’Uri Napo? No, no
us heu equivocat pas de sec-
ció de la revista, a vegades hi
ha personatges popularment
coneguts a Manresa que generen una
certa reticència i mai se’n fa el ressò
que es mereixen. Aquest n’és un exem-
ple. L’Uri no es declara especialment
amant dels animals, però sí que es
considera un emprenedor. Per culpa
del confinament es va quedar sense
feina –era cambrer en una sidreria– i
com a conseqüència va fer un estudi
de mercat sobre quines eren les sorti-
des professionals més lucratives on ell
pogués excel·lir. I va decidir, motivat per
l’augment de cans a Manresa, esdeve-
nir passejador de gossos.

Segurament l’heu vist pels carrers de
Manresa, és com observar un carruat-
ge sense rodes sent destrossat per les
tibades multidireccionals de sis o més
quissos desbocats. El primer impacte
visual que vaig rebre en quedar amb
ell perquè m’expliquéu la seva experi-
ència va ser grotesc: ell a quatre grapes
amb una bossa a la mà intentava arri-
bar a un excrement desproporcionat
cobert per un bosc de cames, resistia
amb poc èxit la tensió de vuit corret-

ges. Mentrestant, un parell de gossos
grossos intentaven muntar-se el Napo,
un per davant i l’altre per darrere, i tres
peluts mitjans s’orinaven al seu tors i a
les cames. Una estirada de corretja va
arrabassar-li la bossa, i l’Uri, empedre-
ït, va haver de recollir la femta amb la
mà. «Ei, però paguen millor que a la si-
dreria, eh! Fixa’t, per això avui estreno
roba impermeable, no hi havia caigut
fins fa una setmana, amb tres anys
d’experiència ja començo a tenir el ne-
goci 100% optimitzat. Cada client vol
un comportament determinat pel seu
gos. Jo ja sé quins tenen permís dels
propietaris per fer pipí on calgui i sé
de quins se’m requereix no recollir-ne
els excrements. Ho he de respectar, ja
que el client sempre té la raó. I també
tinc els clients més exigents, que ge-
neralment són els que deixen menys
propines. Porto dues cantimplores,
veus: una amb aigua per als que volen
que dissipin el rastre d’orina, i l’altra, per
als que són extremadament pulcres.
Aquests exigeixen que el pipí no pot ni
tan sols tocar el terra, perquè «fa brut
i Manresa ha de recuperar la dignitat»,
així que m’he d’avançar a la micció de
l’animal i fer valer la meua experiència
en el món d’abocar la sidra».

XAVIER DOMÈNECH, LA LLIBERTAT ÉS UN DIARI

Potser no l'heu tractat mai, però el coneixeu de llegir-lo: Xavier Domènech Sala, la ploma més prolífica de *Regió7*! Des d'aquell primer número especial de 1978, on va col·laborar tot i fer la *mili*, que el Xevi no ha parat mai més de fer-ho. Ha estat la seva manera de viure la ciutat i fer-se-la seva, ell, que va créixer a Sobrerroca –i a Sant Miquel, i altre cop a Sobrerroca, al número 2, on la mare va parar per ruqueria al mateix pis on s'estaven. Sentinella atent de la casa gran, des del balcó observava les anades i vingudes, i tot el món de botigues i pageses que formiguejaven en aquell barri on va obrir els ulls el 1955. La infantesa, al costat del seu germà Joan, és la dels estius feliços vora l'estació de Sant Pere Sallavinera, «un món on podies perdre't per boscos, camps i corriols. Allà em vaig aprendre els trens de cada dia, els de Lleida, el Xangai de la Corunya, el correu de Barbastre... Somniava ser ferroviari!». També hi haurà la parròquia a la Seu i, als vuit anys, l'Estol, a l'agrupament escolta de Sant Francesc, amb coneixences que sempre més l'acompanyaran –els Joan Sardà, Pep Ribas, Nasi Segon, Nasi Perramon, Pep Huguet, Miquel Asensio... Després vindrà la revista *Xarxa*, editada al Cor de Sant Josep, i fins i tot, l'únic episodi de militància política, aleshores que calia canviar món i país i –som a 1974– creïen arreu grups clandestins de voluntat progressista. Era la Comissió de Promoció Política que esdevindria la Unió Socialista del Bages. I de la seva implosió va sortir gent per al PSAN, el PSC d'en Pallach o –de tot hi ha d'haver– aquells que seguien fins a la unió amb el PSOE. «També companys de trajectòria anarquitzant. Per entendre'ns, tots els que no érem del PSUC». Però el Xevi prioritzava escriure. Li agradava i alguns professors del Peguera ja li havien pronosticat en el seu pas

pel preparatori i els batxillerats elemental i superior. Després se'n va anar a fer Ciències de la Informació a l'Autònoma. El pare, en un autèntic elogi a la professió, ja el va advertir que acabaria «com el Pintó de la ràdio, que també ha de fer hores pel diari i treballar nits i caps de setmana!». El cas és que *Regió7* es va gestar durant el seu pas per l'exèrcit «però jo coneixia el Gonçal Mazcuñán, i el Macià, la Parcerisas, el Comellas... i comptava que m'hi farien un foradet». En serà redactor (1979-86), subdirector (1986-95) i director adjunt fins al març del 2020, quan es jubila. En el trajecte, fins i tot va dirigir, a la mateixa casa, Televisió de Manresa (TVM). «D'aquells primers em penso que he estat, amb Mercè Puigpelat, dels darrers a jubilar-me». Però no se n'ha pas desenganxat del tot i practica la gimnàstica mental d'un article cada dia que l'obliga a llegir els altres diaris, escoltar ràdio o resseguir una selecció de twitter. «Després del cafè amb llet, són tres hores de disciplina abans no queda, diguem-ne, embastat. I m'agrada perquè m'obliga a fixar-me en tot allò que passa al meu costat». Ara estiuja llargament al Port de la Selva i cada matí tiba de digitals, encara que l'olor de tinta i el tacte del paper li semblin insuperables. S'afaita només cada quatre setmanes i –s'ha aprimat quinze quilos– mira de fer salut. Això sí, enyorava aquell temps en què amb moltes menys prevencions era fàcil parlar amb alcaldes o regidors, en un periodisme i política sense filtres. Però tampoc prepara unes memòries, ell que ha sabut tant de tot i de tothom: «el que sabia és el que vaig publicar. No conservo cap carpeta de secrets!». I al capdavant defensa el futur del periodisme. Com els bons ferroviaris sap que tot és cosa de puntualitat i prioritats «...per tal que la teva capçalera quedi sempre per sobre de les xarxes com TikTok!».

POLLS PÚBLICS

La misteriosa plaga que tot darrerament provoca en moltes persones unes petites erupcions cutànies, seguides d'una picor molt viva i persistent, no es deu a cap tipus de mosquit ni és producte de cap al·lèrgia ambiental o alimentària. Segons les fonts consultades, l'origen estaria en el poll del pubis o lladella, un insecte minúscul que es transmet a través del contacte sexual, d'aquí que la part especialment afectada sigui la zona genital. Com a possibles causes de la reaparició i la ràpida propagació d'aquest paràsit, els experts apunten sobretot la promiscuïtat creixent de les relacions múltiples o fora de la parella. A falta de proves concloents, que Manresa sigui la ciutat de l'Estat amb més casos d'infidelitat confirmaria la teoria dels dermatòlegs, els quals, per evitar reinfeccions i frenar l'epidèmia –fàcilment transmissible també a través de tovalloles o peces de roba que hagin estat en contacte amb el portador– recomanen als afectats informar-ne les seves parelles. A conseqüència d'aquest consell, se sap que alguns advocats de divorcis pateixen d'irritació a les mans, de tan fregar-se-les.

NYAP A LA BAIXADA DELS JUEUS

Algunes intervencions en el patrimoni històric, de vegades, us ben juro que costen d'entendre. La marca de l'artista sol ser substituir algun tret o peça original per alguna aportació de la modernitat. Allò que deia el poeta: «Càndid rampell, m'exalta el nou i m'enamora el vell». El cas és que un lector em fa arribar les imatges de les obres que s'han fet recentment a la baixada dels Jueus, on s'ha aprofitat per fer una recerca de restes medievals. El cas és que em diu que moltes de les pedres històriques han desaparegut i s'hi han posat unes rajoles imitació pedra. Una llàstima, perquè em pregunto on deuen haver anat a parar les pedres autèntiques?

CARRER DE L'ANDRÒNIMA

Segueixo la meua campanya mensual en pro de la dignificació del carrer de Serarols, ben a prop de la redacció del Pou, on els veïns cada dia es desperten amb tot tipus de fenòmens, generalment acumulacions de brossa i, per extensió, d'incivisme i bretoleria. L'última instantània que em fa arribar el meu veï-proveïdor és un carretó de supermercat bolcat a mitja pendent. Talment com una baixada d'andròmines ben tronada, vaja.

MURALS

Però una mica més enllà, a la plaça dels Drets, ha començat un altre operació de dignificació destinada a donar certa vida a una zona plena de locals tapiats i habitatges molt degradats. El muralista Txema Rico fa setmanes que treballa recreant motius i figures humanes de rostres coneguts del món de la música a les façanes. La recuperació plàstica més curiosa és la del rètol del mític bar Río, justament el lloc on havia estat col·locat tants anys, fent xamfrà amb el carrer de Sant Andreu. De fet, ja va ser ell qui va fer la primera actuació a la via de Sant Ignasi quan es va ensorrar l'últim edifici que hi ha baixant, a l'esquerra.

SOBRERROCA BULEVARD

I com que no tot han de ser malures en aquest sector de la ciutat, també em faig ressò de l'oportunitat que ara brinda el carrer de Sobrerroca pacificat

de trànsit, una llarga reivindicació d'alguns veïns que alguns comerciants mai han acabat de veure amb bons ulls. Per segon any consecutiu, he de dir que fa goig el carrer tallat al trànsit de vehicles els divendres i dissabtes al vespre, i, a la nit, durant els mesos d'estiu, per permetre que els bars de la zona puguin disposar de tota l'amplada per instal·lar-hi les terrasses. La mesura permet als quatre establiments de restauració que hi ha a l'entorn del Pou de la Gallina ocupar l'espai per on normalment passen els cotxes amb taules i cadires. Me'n felicito.

MANRESA TOWN

Canvio de terç, i de sector. Que la nostra ciutat cada cop és més multicultural és un fet incontestable. Ara bé, és el primer cop que veig un rètol –més o menys casolà– enganxat amb cinta en un fanal... en xinès. M'ha proporcionat la instantània una amable lectora que passejava prop del semàfor de Sant Domènec al principi del Passeig. En aquest cas, no cal ser Sherlock Holmes per deduir que la població que és capaç d'entendre el missatge ha augmentat considerablement i, per tant, cada cop som més cosmopolites. Benvinguts a Manresa town.

MESTRE SANOSSY

Prossegueixo amb una altra campanya de sanadors al centre de Manresa. La prova, al vehicle d'un lector encuriolit. Sí, gent, això és una plaga. Però, ja us ho diré, com passa amb les trucades recurrents

de companyies de subministraments i de telefonia mòbil, si continuen deixant octavetes als netejaparabrises dels cotxes és que aquests presumptes xamans continuen rebent trucades o gent que s'hi posa en contacte. El catàleg de serveis per a l'ànima i la bona fortuna és tan ampli que, evidentment, per poc fotut que estiguis, en un moment de debilitat et deuen venir ganes de contactar –en aquest cas amb el Samossy– perquè et guardi de qualsevol mal, amén.

'COM SI FOS... MANRESA'

Aquest mes de juny, els seguidors de la novel·la de sobretaula de TV3 *Com si fos ahir* hi han pogut veure reiteradament paisatges manresans, com el llac de l'Agulla o el restaurant del Club de Tennis. El plató natural de la nostra ciutat cotitza a un preu tan alt que la Film Office municipal no dona a l'abast. Ah! I a part d'ambients, també proporcionem intèrprets, com l'actriu manresana establerta a Barcelona Aina Huguet Estrada, autora del muntatge *Rastres Argelers* i una de les protagonistes de l'obra *El llarg dinar de Nadal*, de la companyia La Ruta 40, guanyadora del Premi Butaca al Millor Espectacle de Petit Format.

ESCLAT DE MÚSICA

Ep! I com que no tot han de ser denúncies, em plau fer-me ressò d'una iniciativa de la cadena Bon Preu-Esclat, per promoure els cantants catalans emergents. L'ha fet arribar a la redacció del **Pou** un intrèpid subscriptor, molt atent al panorama musical. El grup alimentari està apostant fort pel nostre territori.

Proximitat és tenir un **préstec¹ immediat** quan el necessitis

A CaixaBank sabem com n'és, d'important, tenir algú a prop. Per això, ara disposes d'un **préstec immediat** per fer realitat les teves il·lusions. Sol·licita'l a la teva oficina o amb només un clic a través de l'app **CaixaBankNow**.

Informa-te'n a la teva oficina o a CaixaBank.cat

CaixaBank
Tu i jo. Nosaltres.

Del 17 al 22 de juliol de 2023

Festa del tomàquet del Bages

Del 17 al 22 de juliol

Setmana del tomàquet

Jornades, conferències, activitats gastronòmiques, visites a explotacions...

Dissabte, 22 de juliol al matí

Mercat del tomàquet al passeig de Pere III (davant del Casino)

Amb el pa i la farina com a productes convidats

Més informació a www.festadeltomaquet.cat

Comissió organitzadora:

